

Senioruniversitetet
i Stockholm

BIOGRAFFILM
STUREN

Jutas Backe
2

Birger Jarls gatan
41-55
in. Sjöbodalen

Last-
plats

VÅRPROGRAM 2022

I samverkan med Folkuniversitetet/Kursverksamheten vid Stockholms universitet

 Folkuniversitetet

I programarbetet för våren 2022 har främst Kenneth Abrahamsson, Elisabet Attermark, Jane Bergstedt, Kerstin Bjellerup, Ingemar Björklund, Cecilia Bäcklander, Kristin Dahl, Catherine Dahlström, Eva Elfgren, Ia Envall, Ann-Marie Engback, Peter Fagerlund, Inger Florin, Monika Hammar Granberg, Elisabet Hermansson, Ingvar Isfeldt, Erik Janson, Ingela Karlsson, Ulla Kindenberg, Eva Klint, Anita Kruckenberg, Nina Kyrklund, Arne Lindqvist, Agneta Lundén, Anders Mellbourn, Helga Messel, Britt Olofsdotter, Eva Palm, Ing-Marie Persson, Ulla Ravell, Inga Sanner, Françoise Sule, Inga Ullén, Anders Yrgård och Lisa Öberg deltagit.

Biografen Sture, en ny samlingsplats!

I år fyller Senioruniversitetet i Stockholm 30 år – och vilka många goda år det har varit! En stadig expansion av verksamheten fram till pandemin som förstås innebar en nedgång. Vi är nu tillbaka i mer normala gånger och vårens programkatalog är i stort sett lika fullspäckad som före pandemin!

Även den här terminen erbjuder vi arrangemang i digital form, eftersom vi märker att det finns en efterfrågan på det – men huvudspåret är dock fysiska sammankomster. En nyhet är att ett flertal föreläsningar kommer att hållas på biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41. Det är en anrik lokal, vars historia vi kommer att få höra mer om genom ett föredrag av Peder Fallenius på Senioruniversitetets årsmöte den 26 mars. Alla medlemmar är välkomna då!

Utmärkande för vårt utbud är, som vanligt, den stora bredden! Vi är ju i bästa mening ett universitet, en samlingsplats för bildning och utbildning i olika ämnen. I våra arrangemang framträder de mest renommerade föreläsare som är specialister inom sina respektive ämnesområden. För den som vill fördjupa sig extra mycket i något ämne erbjuds universitetskurser som liknar kurser vid ”vanliga” universitet, men som inte kräver någon särskild behörighet – alla är välkomna! Genom våra studiecirklar knyter vi också an till en rik folkbildartradition och erbjuder ett stort antal i olika ämnen. Och utöver detta en flora av andra arrangemang – föreläsningar, exkursioner, temadagar med mera som alla lever upp till Senioruniversitetets signum: hög kvalitet och tillgängligt för alla. Det finns inga gränser för vad man kan delta i – det enda som behövs för anmälan är nyfikenhet och en förmåga att öppna sig för det okända och oväntade!

Välkommen till en spännande vår!

Inga Sanner
ordförande Senioruniversitetet

Årsmöte 2022

Detta är en kallelse till årsmötet, som kommer att hållas lördagen den 26 mars kl. 13.30 på Skandiabiografen, Drottninggatan 82.

Årsmöteshandlingarna kommer att vara tillgängliga på Senioruniversitetets hemsida från 11 mars.

Vi bjuder på föreläsning, underhållning och eftermiddagskaffe.

Välkommen!

26
mars

Innehåll

<i>Ordförande</i>	3
<i>Medlemskap i Föreningen Senioruniversitetet i Stockholm</i>	6
<i>Information om anmälan</i>	6
<i>Frågor och svar</i>	7

Föreläsningsserier

<i>Tisdagsföreläsningar</i> Eftermiddagsserie	8

<i>Arkeologi</i> Arkeologi i nytt ljus	9

<i>Arkitektur</i> Kyrkornas hemligheter och hemliga kyrkor	9

<i>Film</i> Film om politik och film som politik	10

<i>Historia</i> Islam del I – en historisk exposé	11
Islam del II – dagligt liv i Europa och Sverige ...	11
De starka kvinnornas renässans	12

<i>Konst</i> Aktuella utställningar inom konst och design	12
Flärd eller nödvändighet? Mode under 100 år	13
Kvinnor som banade väg – textilkonstens förnyare	14

<i>Litteratur</i> Brevskrivandets sköna konst och historia	14
Litterär scen på Biografen Sture	15
Läsupplevelser – om böcker som identitetsformare, uppfostrare och följeslagare genom livet	15

<i>Musik</i> Levande jazzhistoria	16
Musiken i Frankrike under La Belle Époque (1871–1914)	17
Barockens tonvärld	17
Poeter och gycklare ur den svenska visskatten	18

<i>Mångvetenskap</i> Med sladd in i framtiden	18

<i>Naturvetenskap</i> Kägelsnitten – en matematikens ryggrad	19
På forskningsfronten mycket nytt	20
Rymden är över oss – en serie om universum för alla vetgiriga	21
Fyror – vägvisare, symboler och kulturarv	21

<i>Politik och samhälle</i> Som man ropar i skogen	22
Krig för fred och demokrati?	23
Japan – igår och idag	23

<i>Temadagar</i> Afghanistan – talibanernas återkomst	25
Välfärdsbrotten – ett hot mot våra trygghetssystem	25
Mitt liv som Ulla Winblad	26
Tyskland och demokratin Från katastrofen till återuppbyggnaden	26
Upp till val i osäkert politiskt landskap	27

Vandringar och exkursioner

Kulturhistoriska vandringar på Södermalm	28
Konstvandringar I	28
Konstvandringar II	29
Naturvandringar i Stockholmstrakten	29
Västergötland 2–6 maj	30
Litterär rundtur på Södertörn 2 juni	30

Universitetskurser

Introduktion	31

<i>Botanik</i> Fristående kurs	31

<i>Filosofi</i> Kritiskt tänkande. Introduktion till filosofins begrepp och metoder. Grundkurs. Mom. 1:4	31

<i>Kontinental filosofi</i> Aristoteles etik och politik. Fristående kurs	32

<i>Geovetenskap</i> Sverige från grunden. Fristående kurs. Mom. 2:2	32

Historia

Sveriges historia – politisk och ekonomisk historia 800–2000. Grundkurs. Mom. 4:4 32

Idéhistoria

Från franska revolutionen till fin de siècle. Grundkurs. Mom. 3:4 33

Konstvetenskap

Konst och arkitektur under 1900-talet. Fristående kurs. Mom. 2:2 33

Fotografi: historiska och samtida ögonblick. Fristående kurs 33

Med känsla för färg och form – att värdera och datera olika konstföremål med början från medeltiden till 1900-talet. Fristående kurs. Mom. 2:2 34

Litteraturvetenskap

Renässans, barock och upplysningstid. Grundkurs. Mom. 2:4 34

Litteraturens kvinnor – författare, läsare och teorier genom tiderna. Fristående kurs. Mom. 2:2 34

Musikvetenskap

Musiken i historien. Från antiken till barocken. Grundkurs. Mom. 1:4 35

Religionshistoria

Antikens religioner. Grundkurs. Mom. 4:4 35

Statsvetenskap

Internationella relationer II. Fristående kurs 35

Studiecirklar – språk

Kurser i studiecirkelform 36

Språk, inledning 37

Europarådets nivåskala för självbedömning 37

Arabiska 38

Engelska 38

Franska 39

Grekiska, nygrekiska 41

Grekiska, klassisk 42

Italienska 42

Latin med allmän språkkunskap 44

Ryska 45

Spanska 46

Tyska 48

Övriga studiecirklar

Filmkunskap

Filmanalys – Auteurfilmer 49

Filosofi

Vad innebär det att existera? Grundkurs 49

Historia

Mellanöstern – från korsfararna till IS 49

Från Alexander II till Putin 50

Tre teman i USA:s historia 50

Weimarrepubliken – mellankrigstidens

Europa sett från Tyskland 50

Hannah Arendt – om revolutionen 50

Medicinhistoriska nedslag 50

Konsthistoria

Stolta stad! Stockholmia 51

Möbler och inredning i Sverige 51

Den ryska konsten – förutsättningar,

särdrag och utmaningar 51

Det nutida Ryssland. Rysk konst från

revolutionen fram tills idag. Del III 51

Litteratur

Litterära klassiker 52

How dare you 52

På spaning i poesi 52

Three novels of becoming 52

Matematik

Matematik för mor- och farföräldrar

– nybörjarkurs, andra terminen 53

Matematik för mor- och farföräldrar

– fortsättningskurs 53

Religionskunskap

De abrahamitiska religionerna 53

Skrivande

Att skriva roman och novell – grundkurs 53

Att skriva sitt liv – grundkurs 54

Att skriva sitt liv – fördjupning 54

Släktforskning

Släktforskning – grundkurs 54

Släktforskning – fördjupningskurs 54

Anmälningvillkor 55

Medlemskap i Föreningen Senioruniversitetet i Stockholm

Senioruniversitetet är en ideell förening som bygger på volontärarbete. För att delta i Senioruniversitetets arrangemang krävs medlemskap i föreningen. Medlem kan du bli om du har fyllt 55 år och lämnat det aktiva arbetslivet. För år 2022 är medlemsavgiften 200 kr.

Medlemsavgiften är ingången till vårt stora utbud. Som betalande medlem får du kurskatalogen hemskickad inför kurssläpp två gånger om året och våra nyhetsbrev som skickas till din e-postadress. Föreningens årsmöte är öppet för alla medlemmar och hålls i mars varje år.

Anmälan våren 2022

Vårens program publiceras fredag 7 januari på hemsidan senioruniversitetet.se.

Arrangemangen öppnar för bokning onsdag 12 januari. Exakta tider ser du på hemsidan under respektive arrangemang.

Anmälan via hemsidan senioruniversitetet.se

Som ny medlem skapar du först ett användarkonto. Alla som har deltagit i ett arrangemang de senaste terminerna har redan ett användarkonto. Har du glömt lösenordet till ditt användarkonto kan du få ett nytt på hemsidan under LOGGA IN.

Du anmäler dig genom att logga in på *Mina sidor*. Välj sedan arrangemanget som du vill anmäla dig till.

Se till att dina kontaktuppgifter alltid är aktuella. Gör eventuella ändringar genom att logga in på *Mina sidor* och välj *Mina kunduppgifter*, uppdatera och klicka på SPARA.

På *Mina sidor* kan du se dina inbokade arrangemang, reservbokningar m.m. Där kan du också göra avbokningar och avanmälningar.

Du bör ha en egen e-postadress då all kommunikation, bekräftelse, kallelse och ev. faktura går till denna. Bokningssystemet kan inte hantera en e-postadress som du delar med någon annan medlem.

Om ett arrangemang inte får tillräckligt antal deltagare, kan det ställas in. Då återbetalar vi inbetald avgift, självklart utan avbokningsavgift. Medlemsavgiften återbetalas ej. Vi reserverar oss också för eventuella ändringar i programmet.

För dig som inte har tillgång till internet

Du kan anmäla dig med postalongen som finns längst bak i den tryckta katalogen. Antalet platser för talonganmälningar är begränsat. Anmälan måste ha namnunderskrift för att vara giltig. Alla talonger registreras efter ankomstdatum. Om du inte har anmält någon e-postadress skickar vi information med vanlig post.

Har du inte tillgång till internet, kontakta kansliet för att uppdatera dina kontaktuppgifter, avboka arrangemang och avanmäla reservplatser.

Anmälningar per telefon, e-post eller personligen tas inte emot.

Anmälningsvillkor

Läs våra anmälningsvillkor på sid. 55 och på senioruniversitetet.se

Eventuella ändringar från Senioruniversitetet meddelas via e-post, sms och på hemsidan.

Senioruniversitetet följer noggrant händelseutvecklingen av coronaviruset och agerar enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Följ vår information via nyhetsbrevet och på hemsidan.

Frågor och svar

Här hittar du svar på några av de vanligaste frågorna.

Anmälan

Hur anmäler jag mig till ett arrangemang?

Du anmäler dig på vår hemsida senioruniversitetet.se. Har du inte tillgång till internet så fyller du i och skickar in post-talongen som finns längst bak i katalogen.

Kan jag anmäla mig till endast enstaka föreläsningar i en serie?

Nej, du anmäler dig till en hel serie, sedan avgör du själv vilka föreläsningar du önskar gå på.

Jag har anmält mig med posttalong, hur får jag besked om jag fått plats?

Vi meddelar dig snarast via mejl eller brev om du fått en plats, eller ej.

Reservplats

Jag ville boka mig på ett arrangemang men blev reserv. När kommer jag att få bekräftelse på om jag blivit antagen till arrangemanget?

Du har blivit placerad på reservlista och om och när en plats blir ledig så skickas bekräftelse och faktura till dig.

Trots att jag anmälde mig redan första dagen blev jag reserv. Varför blev det så?

Efterfrågan på vissa arrangemang är större än antalet platser vi kan erbjuda. Därför är söktrycket på en del arrangemang stort redan första dagen.

Jag har blivit placerad på reservlistan men har ångrat mig. Måste jag avanmäla reservplatsen?

Ja. Eftersom även anmälan som reserv är bindande, är det viktigt att du avanmäler reservplatsen om du inte längre vill gå på arrangemanget. Avanmäler du din reservplats innan det skickats ut någon bekräftelse om plats, debiteras du ingen avbokningsavgift.

Avanmälan och avbokning

Hur avanmäler jag min reservplats?

Logga in på *Mina sidor* och välj *Mina reservplatser* och avanmäl den reservplats du inte önskar ha kvar.

Hur avbokat jag min plats?

Logga in på *Mina sidor* och välj *Mina arrangemang* och avboka det arrangemang du inte vill delta i.

Har du inte tillgång till internet så kontaktar du kansliet för att avboka din plats. Observera avbokningsavgifterna enligt våra anmälningsvillkor på sidan 55.

Betalning/Fakturafrågor

Hur betalar jag?

Enklast betalar du med bankkort eller swish när du bokar dig på hemsidan. Väljer du att betala med faktura tillkommer en faktureringsavgift på 29 kr. Invänta alltid faktura som kommer med e-post eller vanlig post. *Avsändare är Svea Ekonomi AB. Betala inte på annat sätt!*

Kontrollera din skräppost i mejlen så att din faktura inte gömmer sig där. Frågor gällande din faktura besvaras av Svea Ekonomi AB, hemsida svea.com

Kan jag på min faktura betala någon annans kursavgifter också?

Nej. Varje faktura är personlig och knuten till det/de arrangemang som du valt. Anmäler du två personer i en och samma bokning, måste du välja kortbetalning eller swish.

Hur betalar jag e-postfakturan?

Fakturan ligger som en bifogad fil i mejlet. Öppna filen och betala till Svea Ekonomi AB, enligt instruktionerna.

Jag har inte fått min faktura, däremot skickades en kravfaktura till mig. Hur kommer det sig?

Det kan antingen bero på att vi har fel e-postadress eller att fakturan hamnat i din skräppost. Det kan också bero på att du inte observerat att *mejlet med faktura kommer från Svea Ekonomi AB* och inte från Senioruniversitetet. De flesta fakturorna skickas med e-post, men om de inte betalas så skickas en påminnelsefaktura med vanlig post till din folkbokföringsadress. Då tillkommer en påminnelseavgift på 60 kr.

Jag har fått inkassokrav.

Hur kommer det sig och vad gör jag nu?

Om fakturan och påminnelsefakturan inte betalats i tid, har ärendet skickats vidare till inkasso hos Svea Ekonomi AB. Vid frågor om ärendet, kontakta Svea Ekonomi AB, hemsida svea.com

Fler frågor och svar hittar du på hemsidan senioruniversitetet.se

Föreläsningsserier

På plats eller på distans?

Året, då vi inte kunde mötas på plats, har gett oss en vink om att våra medlemmar också uppskattar inspelade föreläsningsserier. Därför ger vi, som ett komplement till ordinarie föreläsningar, fem serier på distans. Föreläsningsserierna är: *Islam del II – dagligt liv i Europa och Sverige*, sid. 11, *Kvinnor som banade väg – textilkonstens förnyare*, sid. 14, *Musiken i Frank-*

rike under La Belle Époque (1871–1914), sid. 17, *På forskningsfronten mycket nytt*, sid. 20 samt *Japan – igår och idag*, sid 23.

Två arrangemangsnummer anges vid seriernas beskrivningar, ett för en bokad fysisk plats och ett för att följa serien på distans. Välj den form som passar dig bäst, avgiften är densamma.

Tisdagsföreläsningar

Eftermiddagsserie

15/2 Nyfiken på kaffe

Föreläsare Bertil Fredholm, professor emeritus i farmakologi, Karolinska institutet
Värd Britt Olofsdotter

22/2 Hon kallades Daisy

– en prinsessa före sin tid

Föreläsare Prinsessan Christina fru Magnuson och Carl Otto Werkelid, författare och kulturskribent
Värd Inga Ullén

8/3 Hälsingegårdarnas inredningskultur – en färgrik tidsresa

Föreläsare Ingalill Nyström, docent i kulturvård och målerikonserverator, ägare av Ulriksdals Trädgård Arts & Crafts
Värd Kenneth Abrahamsson

15/3 Gustav III:s armé, alla de kända gustavianska bilderna – Hilleström, Desprez ... i nytt ljus!

Föreläsare Martin Markelius, uniformsintendent, Armémuseum och Thomas Magnusson, förläggare, Medströms bokförlag
Värd Britt Olofsdotter

22/3 Unna Saiva – en skändad samisk offerplats

Föreläsare Kerstin Andersson, författare
Värd Ingemar Björklund

29/3 Hur makadam, biokol och kompost kan göra din trädgård grönare

Föreläsare Björn Embrén, trädspecialist, universitetsadjunkt, institutionen för stad och land, Sveriges lantbruksuniversitet
Värd Ingemar Björklund

5/4 Curt Nicolin – ingenjör, direktör, debattör

Föreläsare Anders Johnson, skriftställare
Värd Kenneth Abrahamsson

12/4 Att flytta en stad – exemplet Kiruna

Föreläsare Göran Cars, professor emeritus i samhällsplanering, Kungliga Tekniska högskolan
Värd Kenneth Abrahamsson

19/4 Visst har humanisterna i rymden att göra!

Föreläsare Erik Persson, fil.dr i praktisk filosofi, Lunds universitet och forskningsplattformen Space Humanities
Värd Ingemar Björklund

26/4 Östersjöns hemliga historia – vraken berättar

Föreläsare Jim Hansson, marinarkeolog, Vrak – Museum of Wrecks
Värd Inga Ullén

Vill du veta mer om tisdagsföreläsningarna?
Se hemsidan under respektive rubrik.

Tid Tio tisdagar kl. 13.30–14.30:

15/2, 22/2, 8/3–26/4

Lokal Biografen Rigoletto, Kungsgatan 16

Avgift 900 kr

Arrangemang nummer 221100

Arkeologi

Arkeologi i nytt ljus

Vill du veta mer om människans äldsta historia i Skandinavien? Följ med på en resa från stenåldern fram till äldsta medeltiden. Vi gör nedslag på några platser, i olika tider och rum. De är milstolpar där nya arkeologiska och naturvetenskapliga analyser som C 14-dateringar, osteologi, DNA och spårämnesanalyser har ändrat vår tidigaste historia. Genom bosättningar, gravar, offerplatser och tidiga skrivna källor får vi en bild av hur rikedom, makt och religion förändrats över tiden – och som ger ett perspektiv på nutiden.

27/4 De första spåren från söder till norr

Vi gör nedslag hos mannen som omtolkades till kvinna och stenålderns hundbegravningar i Skåne. Vidare till hällmålningar och ristningar i norr vid Nämforsen, Sollefteå och på bosättningen i Vuollerim utanför Jokkmokk, för 6 000–9 000 år sedan. Naturvetenskapliga metoder som DNA, osteologi och C 14-metoden presenteras. *Föreläsare* Inga Ullén, bronsåldersforskare, tidigare 1:e antikvarie, Historiska museet

3/5 I metallernas tid, och ett nytt hierarkiskt samhälle med vida kontaktnät

Nedslag i ”Kung Björns gravhög” utanför Uppsala där gamla sanningar fått ge vika för nya resultat. Vi ser också på de första spåren av metallhantering i landet, bronsgjuteriet och på de stora boplatserna Apalle och Hallunda i Stockholmstrakten. Och vad den nya forskningen omkring spårämnesanalyser har gett. *Föreläsare* Inga Ullén

10/5 Offer eller krig

Vad händer på Öland under 400-talet? Vi tar upp nya utgrävningar och analyser av järnålderns offerplatser och borgar, kanske med kopplingar till romarriket. Guldschattnar och romerska föremål presenteras. *Föreläsare* Inga Ullén

17/5 Marknadsplatsen Birka och dess invånare

Klassamhälle, synen på barn, mode och asatro när världen vidgas på vikingatiden, östliga inspirationskällor i kläder och religion. Vi tar upp forskningen omkring ”Birkafiction” och nya idéer om tidig kristendom. *Föreläsare* Inga Ullén

24/5 En brytningstid mellan hedendom och kristendom

Från Birka till Sigtuna. Vi tar upp de nya utgrävningarna i Sigtuna. *Föreläsare* Johan Runer, medeltidsforskare och 1:e antikvarie, Länsstyrelsen, Stockholm

31/5 Kyrkan – den nya makten

Om kyrkan och dess jordägande under tidig medeltid. *Föreläsare* Johan Runer

Programansvarig Inga Ullén
Tid En onsdag och fem tisdagar: 27/4 (onsdag) kl. 14.00–15.45 Obs! Tiden samt 3/5–31/5 kl. 10.00–11.45
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 720 kr
Arrangemang nummer 221110

Arkitektur

Kyrkornas hemligheter och hemliga kyrkor

Likt dolda Da Vinci-koder bär våra kyrkor och andra andliga rum på hemligheter. De vittnar om den svenska historien, med katastrofer och plötslig rikedom, liv och död, kärlek och hopp. De finns där: symbolerna, de glömda betydelseerna, minnena och spåren av människor och deras liv under många hundra år.

Vår huvudciceron är Thomas Magnusson, förläggare, Medströms bokförlag. Vid flera tillfällen medverkar ytterligare experter.

Max 30 deltagare per grupp.

6/4 Historiska museet

Panelamtal i Barocksalen samt guidning i museets kyrksamlingar.

Panelister

Thomas Magnusson, förläggare,
Dominik Terstriep S.J., kyrkoherde Sankta Eugenia katolska församling
Ulf Lindgren, domkyrkokaplan
Maria Nyström, fil.dr i kulturvård,
Göteborgs universitet

Guidar Pia Bengtsson Melin, förste antikvarie, medeltid och kyrklig konst, Statens historiska museer och Thomas Magnusson
Mötesplats Historiska museet,
Narvavägen 13–17, t-bana Karlaplan

13/4 Slottskyrkan

– **Gud och konungen i stormakten Sverige**
Föreläsare Michael Bjerkhagen, kyrkoherde Kungl. Hovförsamlingen, doktorand i kyrkohistoria, Åbo Akademi
Mötesplats Slottsbacken 3, t-bana Kungsträdgården alt. Gamla stan

20/4 Tyska kyrkan – Stockholms tyska hjärta

Lyssna till Barockorgeln och Juno-orgeln med kyrkomusikern Michael Dierks
Mötesplats Svartmangatan 16, t-bana Gamla stan

26/4 Bååtska palatset

– svenska frimurarnas stamhus

Föreläsare/Guider från Svea Provinsialloge
Mötesplats Blasieholmsgatan 6, t-bana Kungsträdgården

Obs! Bååtska palatset är inte tillgängligt för rullstol eller rollator.

4/5 Engelbrektskyrkan – epokgörande byggnadsverk

Föreläsare Catharina Nolin, professor i konstvetenskap, Stockholms universitet
Mötesplats Östermalmsgatan 20, buss 61, hållplats Roslagsgatan, alt. buss 6 eller 4, hållplats Östra station resp. Valhallavägen

10/5 Adolf Fredriks kyrka – Gustav III:s tempel

Föreläsare Christian Laine, arkitekt SAR/MSA
Mötesplats Holländargatan 16, t-bana Rådman-gatan alt. Hötorget

Programansvarig Britt Olofsdotter

Tid Fyra onsdagar 6/4–4/5 samt två tisdagar 26/4, 10/5:

Grupp 1 onsdagar kl. 13.00–14.00,
6/4 kl. 13.00–15.00 samt tisdagarna 26/4
kl. 10.00–11.30 och 10/5 kl. 13.00–14.00
Grupp 2 onsdagar kl. 14.15–15.15,
6/4 kl. 13.00–15.00 samt tisdagarna 26/4
kl. 13.30–15.00 och 10/5 kl. 14.15–15.15
Observera de olika klockslagen!

Avgift 900 kr

Grupp 1 *Arrangemang nummer* 221120

Grupp 2 *Arrangemang nummer* 221130

Film

Film om politik och film som politik

Temat för vårens filmklassikerserie är film om politik och film som politik. Det rör makt, förtryck och våld i olika länder och miljöer, där medierna, politikerna, byråkratin och kyrkan har stort inflytande – allt från konspirationer och lögnar till olika gruppers eller individers försök att påverka samhället. Film som politik är propaganda och ideologisk påverkan på medborgarna på olika sätt. Under valåret 2022 kan filmer om politik och som politik bidra till att fördjupa det demokratiska samtalet.

18/2 Karl Fredrik regerar. Gustaf Edgren, Sverige 1934

På 1930-talet kom flera dramatiska berättelser om klasskamp och det framväxande folkhemmet. *Karl Fredrik regerar* följer hur statarsonen spelad av Sigurd Wallén blir socialdemokratisk jord-

bruksminister. En hedersman som ser till samhällets bästa, även i konflikt med överklassen.

25/2 The Spirit of '45.

Ken Loach, Storbritannien 2013

I en historisk dokumentär skildrar den brittiske regissören Ken Loach en viktig del av det moderna Englands historia. Filmen är en minnesresa där Loach ser tillbaka på en era när Storbritannien efter kriget omfamnade ett genomgripande välfärdsprogram med fokus på full sysselsättning, blandekonomi, boende och sjukvård för alla.

4/3 Diktatorn. Charlie Chaplin, USA 1940

Filmen är en satir riktad mot det samtida Nazityskland och det fascistiska Italien. Det var också Chaplins första ljudfilm. Vid tidpunkten för filmens premiär var USA ännu formellt inte i krig med Nazityskland. Chaplin spelar filmens bägge huvudroller: en hänsynslös fascistisk diktator och en förföljd judisk frisör.

11/3 Ivans barndom.

Andrej Tarkovskij, Sovjetunionen 1962

En poetisk och djupt personlig tolkning av ett barns öde i krig. Ämnet är lika aktuellt nu som då, under andra världskriget. Tolvårige Ivan arbetar som spanare och kurir bakom de tyska linjerna. Han har förlorat hela sin familj när tyskarna trängde in i Sovjet. Ivans överordnade försöker förmå honom att börja i en militärskola men han vill stanna i armén och hämnas sin familjs död. Filmen vann första pris vid filmfestivalen i Venedig 1962.

18/3 Äppelkriget.

Tage Danielsson, Sverige 1971

I *Äppelkriget* säljs den svenska naturen ut till tyskar. Yvonne Lombard spelar en korrumperad lokal politiker och Sture Ericson är socialdemokratiska Larson i Tofta, som desarmeras med alkohol. Handlingen utgår från ett försök att exploatera natursköna Änglamark (ett lätt förklätt Österlen) för att bygga nöjesparken Deutschneyland.

25/3 Kortfilmer och reflekterande samtal

I den avslutande träffen visas några kortfilmer med politiskt innehåll. Dessutom kommer tre filmvetare att medverka med kortare föreläsningar och reflekterande samtal.

Medverkande 25 mars

Maaret Koskinen, professor emerita i filmvetenskap, Stockholms universitet och tidigare filmkritiker i DN.

Aleksander Kwiatkowski, filmvetare och författare.

Pelle Snickars, professor i medie- och kommunikationsvetenskap med inriktning mot digitala humaniora, Umeå universitet.

Programansvariga Kenneth Abrahamsson
och Ingemar Björklund
Tid Sex fredagar kl. 11.45–14.45: 18/2–25/3
Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41
Avgift 950 kr
Arrangemang nummer 221140

Historia

Islam del I – en historisk exposé

Från storslaget civilisationsbyggande till
al-Qaida och IS
Obs! Serien är en repris från hösten 2021

16/2 Utvecklingen under den klassiska eran

Från storslaget civilisationsbyggande till stagnation och abbasidernas fall vid mongolinvasionen.

23/2 Islams mellantid

Från abbasidernas fall till framväxten av nya stora riken: osmanerna, safaviderna, mogulerna.

2/3 Politiska idétraditioner i islam under den klassiska eran

Från stöd till kalifatet till politisk pragmatism/realism.

9/3 Framväxten av politisk islam

Det Osmanska rikets/kalifatets sammanbrott och jakten på nya politiska modeller.

16/3 Våldsbejakande islamistisk extremism al-Qaida, IS m.fl., politisk shiaislam – från samarbete med kungamakten till revolutionär radikalism.

Föreläsare Mohammad Fazlhashemi, professor i islamisk teologi och filosofi, Uppsala universitet och författare till böcker om persisk och muslimsk idéhistoria

Programansvarig Kerstin Bjellerup
Tid Fem onsdagar kl. 14.00–15.45: 16/2–16/3
Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41
Avgift 600 kr
Arrangemang nummer 221150

Islam del II – dagligt liv i Europa och Sverige

I samhällsdebatten och i dagligt liv väcker islam betydligt mer intresse och känslor än andra religioner. Debatten och samtalen berör hett omdiskuterade frågor.

24/3 Muslimska mångfald i Sverige

Exempel på muslimskt församlingsliv från Kiruna till Trelleborg.

Svenska muslimer är en mångfaldig grupp i vårt samhälle. De består av människor med många olika tolkningstraditioner, som samtidigt representerar ett brett spektrum av olika etniska, språkliga och kulturella bakgrunder.

En del församlingar består huvudsakligen av människor med en bakgrund i ett och samma land, andra församlingar består av dussintals etniciteter och språkgrupper inklusive svenskar som konverterat till islam. En del församlingar är teologiskt och praktiskt väldigt konservativa, andra är mer traditionella och esoteriska, och ytterligare en del är öppna för olika tolkningar och doktrinmässigt flexibla. Församlingarna speglar därmed den breda mångfalden.

Presentationen redogör för muslimsk församlingspluralitet, dess historia och erbjuder samtidigt tentativa svar på de frågor som förenar och skiljer svenska muslimer sinsemellan. Föreläsare Emin Poljarevic, docent i religionssociologi, lektor i islamisk teologi och filosofi vid teologiska institutionen, Uppsala universitet

31/3 Islamundervisning i ett mångreligiöst Europa

Utan någon form av undervisning från en generation till en annan upphör en religion att existera. För många minoritetsreligioner, som islam, är detta en tämligen akut fråga. Hur ser det då ut i Europa? Vilka former av islamundervisning förekommer i och utanför skolans värld och varför ser det ut som det gör? Föreläsare Jenny Berglund, professor i religionsdidaktik, Stockholms universitet

7/4 Islamofobin och dess effekter på muslimer i dagens Sverige

Ett antal rapporter och studier pekar på att islamofobin växer i allt snabbare takt i Sverige. Svenska muslimer både som individer och som grupp är alltmer utsatta för hot och hat i vårt samhälle. Statistiken visar tydligt att i synnerhet muslimska kvinnor är en måltavla för verbala och fysiska påhopp från främlingar med uttalade främlingsfientliga avsikter. Denna presentation redogör för innebörden av begreppet islamofobi, fenomenets framväxt i det offentliga rummet och dess konsekvenser för individuella muslimer och församlingar.

Föreläsare Emin Poljarevic

21/4 Islam i Sverige och svensk islam

Hur tar islam färg och form av Sverige och hur påverkas Sverige av islam? Exempel som rör organisationsstruktur, skolfrågor, högtider, mat och klädsel kommer att diskuteras.

Föreläsare Jenny Berglund

28/4 Varför är inte Sverige muslimskt?

I svensk samhällsdebatt väcker islam betydligt

mer intresse och känslor än andra religioner. Debatten berör hett omdiskuterade frågor från jämställdhet, våld och svensk kultur till islamofobi, religiösa friskolor och passande klädedräkt. Tonläget mellan olika ståndpunkter tenderar att vara högt och polariserande. Genom att ta upp debatten om islam, i synnerhet ur det svenska perspektivet, finns det möjlighet att belysa spännande frågeställningar.

Föreläsare Sten Skånby, fil.dr i religionshistoria, Stockholms universitet

Obs! Föreläsningsserien spelas också in. Du kan antingen boka plats på Biografen Sture eller följa serien på distans. Välj det arrangemangsnummer som passar bäst. Kostnaden är densamma oavsett vilken form du väljer.

Programansvarig Kerstin Bjellerup

Tid Fem torsdagar kl. 14.00–15.45:

24/3–7/4, 21/4, 28/4

Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41

Avgift 600 kr

Arrangemang nummer 221160, bokad plats på Biografen Sture.

Arrangemang nummer 221161, inspelade föreläsningar, som blir tillgängliga två arbetsdagar efter angivet föreläsningsdatum och kan ses t.o.m. två veckor efter avslutad serie.

De starka kvinnornas renässans

3/3 Vive la renaissance!

När något blir riktigt populärt igen, talas det ofta om att detta fenomen ”får en renässans”. Men just nu verkar det i stället vara självaste renässansen som är i ropet igen.

Ordet i sig betyder ju ”pånyttfödelse” och med ”renässansen” brukar historikerna mena (ungefär) 1400- och 1500-talen. Denna period har av olika anledningar blivit mycket populär igen, vilket märks i filmer, musik, böcker och i satsningar som olika museer gör.

10/3 Starka kvinnor bryter ny mark

Renässansens starka kvinnor var inte alltid helgon, utan tvärtom ofta grymma och blodtörstiga. Men de kan ändå inspirera med sitt mod och sin vilja att bryta ny mark. Vad var det som fick Drottning Kristina att vägra gifta sig (och därmed producera arvingar), att avsäga sig kronan efter tio år på tronen, att lämna krigarnationen Sverige för Frankrike och Italien och att konvertera till katolicismen – detta i det strängt protestantiska Sverige som hennes far (Gustav II

Adolf) och anfader (Gustav Vasa) så hårdhänt hade skapat.

17/3 Renässansrebellerna

Hur kom det sig att Cecilia Vasa, som uppfostrades till en foglig prinsessa och hustru, i stället anlät sjörövare för att plundra skepp på Östersjön, blev boss för en av våra största vapenindustrier och orsakade det förfärliga ”Vadstena-bullret”? Det, tillsammans med mycket annat, undersöker Anna Carlstedt i boken *Renässansrebellerna*, som ligger till grund för föreläsningsserien.

Föreläsare Anna Carlstedt, utbildningsledare, Stockholms universitet, fil.dr i litteraturvetenskap. Som författare återvänder hon gärna till renässansen, denna lysande men blodiga epok, full av skurkar och hjältar – inte minst kvinnliga furstar!

Programansvarig Françoise Sule

Tid Tre torsdagar kl. 14.00–15.45: 3/3–17/3

Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41

Avgift 360 kr

Arrangemang nummer 221170

Konst

Aktuella utställningar inom konst och design

1. Nationalmuseum 9 och 10 mars

Swedish Grace – 1920-talets konst och design

På den stora Världsutställningen i Paris 1925 gjorde den svenska paviljongen stor succé. Eleganta möbler och tunna graverade glas från Orrefors visades tillsammans med vackra designföremål som väckte uppmärksamhet. Begreppet *Swedish Grace* myntades av den brittiske arkitekturkritikern Philip Morton Shand. Nationalmuseums utställning ger en bred presentation av den visuella kulturen i 1920-talets Sverige och omfattar konst, design, mode, foto och film från en brytningstid som lade grunden till det moderna samhället.

Föreläsare Maria Perers, designhistoriker/
Karin Olsson Trollmo, konstpedagog

2. Nationalmuseum 16 och 17 mars

Från 1930-talets funktionalism till 2020-talets samtidsdesign

I Nationalmuseums samlingar finns många intressanta designföremål som visar nya uppfinningar och användbara bruksting för hemmet. Vi studerar nya idéer om 1930-talets funktionalism till designföremål från 1940-talet skapade för folkhemmet. Under 1950- och 1960-talen

lanserades svensk design internationellt genom diplomatiska förbindelser mellan länder. Design visades på internationella utställningar och genom inredningar av svenska ambassader utomlands och i FN-huset i New York. Vi studerar designföremål genom museets tidslinje från 1930-talet till samtidsdesign av idag.

Föreläsare Maria Perers/Karin Olsson Trollmo

3. Waldemarsudde 23 och 24 mars

Två aktuella utställningar:

Nikolai Astrup och Platsens själ

Waldemarsuddes stora utställning i vår presenterar den norske konstnären Nikolai Astrup (1880–1923) med titeln ”Nikolai Astrup – Visioner av norsk natur”. Utställningen omfattar ett hundratal verk, främst oljemåleri och träsnitt. Många stämningsfulla landskap är färgstarka och fyllda med mystik från konstnärens hemtrakter i Norge. Prins Eugens landskapsmåleri presenteras med titeln ”Platsens själ” och visar ett suggestivt stämningsmåleri med målningar som ”Molnet” och ”Det gamla slottet”. Motiv från prinsens vistelse i Paris och Florens samt i norska Valdres och på Tyresö presenteras.

Föreläsare Elisabet Hedstrand, intendent museipedagogik, Waldemarsudde

4. Nationalmuseum 30 och 31 mars

Härligt att vara skulptör

– om kvinnliga skulptörer, 1880–1920

Svenska kvinnliga skulptörer verksamma under slutet av 1800-talet och början av 1900-talet presenteras i vårens aktuella utställning ”Härligt att vara skulptör”. Efter studierna reste många av dem till kontinenten, framför allt till Paris. Där kom de i kontakt med det moderna livet och nya konstnärliga ideal. Där fanns konstskolor, konstsalonger och världsutställningar. Flera av de kvinnliga skulptörerna hade stora framgångar på utställningar, och blev kvar i Paris större delen av sina liv. Denna utställning syftar till att lyfta fram några av dessa skulptörer i ljuset igen. Bland dem som presenteras finns Ruth Milles, Alice Nordin, Agnes de Frumerie, Ida Matton och Sigrid Fridman. Vi studerar även ett urval skulpturer i museisamlingen.

Föreläsare Helén Hallgren Archer, intendent Nationalmuseum/Staffan Redin, konstnär

Producent för programserien

Helén Hallgren Archer

Programansvarig Eva Elfgren

Avgift 900 kr, exkl. entréavgifter.

Entréavgifter endast kortbetalning.

Tid Fyra onsdagar 9/3, 16/3, 23/3, 30/3

Grupp 1 kl. 11.15–12.45:

Arrangemang nummer 221180

Fyra onsdagar 9/3, 16/3, 23/3, 30/3

Grupp 2 kl. 13.30–15.00:

Arrangemang nummer 221185

Fyra torsdagar 10/3, 17/3, 24/3, 31/3

Grupp 3 kl. 11.15–12.45

Arrangemang nummer 221190

Fyra torsdagar 10/3, 17/3, 24/3, 31/3

Grupp 4 kl. 13.30–15.00

Arrangemang nummer 221195

Flärd eller nödvändighet? Mode under 100 år

Mode har olika uttryck – att vara klädd i ett samhälle är inte bara nödvändigt utan också vackert, roligt och ofta en viktig markör för kön, religion, tillhörighet, yrkesval och ekonomi. Modevetenskap är brett och tvärvetenskapligt, det speglar bl.a. politik, konsumtionsmönster och modets utveckling under historien. I många länder är modeindustrin en viktig karriärväg, en väsentlig del av ekonomin som försörjer en stor grupp av befolkningen.

23/3 Herrmode och hattar

Föreläsare Peter K. Andersson, fil.dr i historia, Örebro universitet

30/3 Hemsytt och mönstertidningar

Föreläsare Gunilla Törnvall, fil.dr i bok- och bibliotekshistoria, Lunds universitet

6/4 Bantning och korsetter

Föreläsare Emma Hilborn, fil.dr i historia, Lunds universitet

13/4 Folkhemmets mode

Föreläsare Emma Severinsson, universitetslektor i modevetenskap, Lunds universitet

27/4 Guldkant och vardagslyx

Föreläsare Cecilia Fredriksson, professor vid institutionen för service management och tjänstvetenskap, Lunds universitet

4/5 Madame Död och modets hållbarhet

Från modecykel till cirkulär ekonomi på Facebook.

Föreläsare Hanna Wittrock, universitetslektor vid akademien för textil, teknik och ekonomi, Högskolan i Borås

Programansvarig Kerstin Bjellerup

Tid Sex onsdagar kl. 14.00–15.45:

23/3–13/4, 27/4, 4/5

Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41

Avgift 720 kr

Arrangemang nummer 221200

Kvinnor som banade väg – textilkonstens förnyare

6/4 Märta Måås-Fjetterström – mattornas drottning

Märta Måås-Fjetterström ritade mattor som säljs för sexsiffriga belopp på världens auktionshus. Följ med till en tid när svensk textil drog kungligheter, adel och kändisar till de internationella utställningarna. Märta Måås-Fjetterström skapade sig ett eget rum och ingick i ett av de första kvinnliga yrkesnätverken.
Föreläsare Annika Persson, författare

13/4 Astrid Sampe och Viola Gråsten – förnyare av svensk industritextil

Astrid Sampes mönster och tryck har fått stort genomslag i svenska hem. Hon var chef för NK:s Textilkammare, utbildad designer och därtill en skicklig affärskvinna. Den brandsäkra glasfiber som hon introducerade i Sverige var ett viktigt bidrag till den tekniska utvecklingen. Viola Gråsten är känd för nyskapande mönsterkonstruktioner och djärva färgkombinationer. Tyget Oomph blev en symbol för unga människors frigörelse från gamla klädstilar och konventioner.
Föreläsare Klas Nyberg, fil.dr i ekonomisk historia, professor i modevetenskap, Stockholms universitet

20/4 Elsa Gullberg – ett liv i textil

Elsa Gullberg var en av sin tids mest uppburna yrkeskvinnor – en konstnärligt begåvad textiltionjär med omvittnad social talang och en vilja av järn – omskriven och beundrad för sitt arbete, sin firma och sina nyskapande utställningar. När ett urval av de handtryckta mönstren omvandlades till maskintryck blev de åtkomliga för fler än den första tidens exklusiva kundkrets. Elsa Gullberg deltog också i den tekniska utvecklingen genom att starta en provvävsanstalt för maskinvädda tyger.
Föreläsare Kerstin Wickman, professor emerita i design- och konsthantverkshistoria, Konstfack

27/4 10-gruppen – provocerande textilmönster

Gruppen grundades 1970 av tio svenska textildesignare. Företaget såldes 2015 till Ikea. Vid starten avvek 10-gruppens alster kraftigt från den svenska normen på området, som utgjordes av diskreta mönster. De arbetade i stället med färgsprakande och iögonfallande textilmönster som inledningsvis betraktades som provocerande och osäljbart.
Föreläsare Kerstin Wickman

4/5 Wanja Djanaieff – ett färgstarkt liv

Wanja Djanaieffs formgivarliv har spänt över allt från mönsterformgivning till industrin, kläd-

design, hantverk, textil konst och gestaltning av utställningar. Hon har forskat fram nya tillämpningar av textila råvaror och gamla hantverkstekniker. Föreläsningen berättar också vad som hände inom den svenska textilindustrin under 1960- och det tidiga 1970-talet.

Föreläsare Kerstin Wickman

11/5 Katja of Sweden – vackert, bekvämt och lättskött

Med egen avdelning på Saks Fifth Avenue i New York, förstasidor på världsledande modemagasin och utsåld kollektion på Harrods i London blev Katja of Sweden Sveriges första internationellt kända modedesigner. Trendkänslig och målmedveten bröt hon med tidens snäva kvinnoideal och gick sin egen väg. Katja ritade själv merparten av alla mönster till sina kollektioner för MMT, Malmö Mekaniska Tricotfabrik AB. Under de 20 år som samarbetet pågick anlidade hon även andra formgivare som skapade mönster i tidens anda.

Föreläsare Anna Lindqvist, intendent vid Kulturen i Lund

Obs! Föreläsningsserien spelas också in. Du kan antingen boka plats på Biografen Sture eller följa serien på distans. Välj det arrangemangsnummer som passar bäst. Kostnaden är densamma oavsett vilken form du väljer.

Programansvarig Britt Olofsdotter
Tid Sex onsdagar kl. 9.30–11.15: 6/4–11/5
Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41
Avgift 720 kr
Arrangemang nummer 221210, bokad plats på Biografen Sture.
Arrangemang nummer 221211, inspelade föreläsningar, som blir tillgängliga två arbetsdagar efter angivet föreläsningsdatum och kan ses t.o.m. två veckor efter avslutad serie.

Litteratur

Brevskrivandets sköna konst och historia

I stället för att skriva brev kommunicerar vi idag med sms, e-post och via sociala medier. Det är nästan bara brev från myndigheter eller företag som kommer i våra brevlådor. Tack och lov kan vi fortfarande njuta av ordkonsten hos forna tiders berömda brevskrivare!

14/2 Brevet som försvann

Digitaliseringen har gjort det traditionella brevet till en raritet – och att vi slutat skriva för hand. Men handskrift handlar inte bara om estetiska

värden utan också om inläring och läsförståelse. Och vilka källor har framtida biografiförfattare att ösa ur?

Föreläsare Anders Mathlein, journalist och författare till boken *Brevet som försvann. Vinst och förlust i e-postens tid*.

21/2 Brev till biografi: Fallet Charlotte Brontë
Levnadstecknarens dilemma är att välja och välja bort. Från sin barndom var Charlotte Brontë en mycket flitig brevskrivare och till synes öppenhjärtig korrespondent. Det finns hundratals brev bevarade som utgör ett rikt källmaterial för hennes levnadstecknare. Med utgångspunkt i Elizabeth Gaskells biografi från 1857 diskuteras möjligheterna och farorna som konfronterar Gaskell och även hennes efterföljare.

Föreläsare Catherine Dahlström, docent i engelska, Stockholms universitet

28/2 Brev som litteratur

Brevet som privat, socialt och litterärt medium: från Madame de Sévigné (1600-tal) till Fredrika Bremer (1800-tal).

Föreläsare Arne Melberg, professor emeritus i allmän litteraturvetenskap, Oslo, översatte *Madame de Sévignés brev* 2018 och publicerade 2020 *Att läsa prosa*, som innehåller kapitlet Brev.

7/3 Brevskrivaren Strindberg

Föreläsningen skildrar utgivningen av 10 000 brev och vad som gör breven så märkliga, som litteratur och som biografiska dokument. Utan breven hade Strindberg inte kunnat charmera och erövra sina tre hustrur, vara sin egen impresario eller bo utomlands halva sitt författarliv. Är breven till och med de mest intressanta av alla hans verk?

Föreläsare Björn Meidal, professor emeritus i litteraturvetenskap, Uppsala universitet. Han har gett ut flera volymer av Strindbergs brev och författat en lång rad böcker om Strindberg.

Programansvarig Eva Palm

Tid Fyra måndagar kl. 9.30–11.15: 14/2–7/3

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 480 kr

Arrangemang nummer 221220

Litterär scen på Biografen Sture

Den litterära scenen finns i vår på den klassiska Biografen Sture. Där möter vi kritikerna *Lotta Olsson* och *Annina Rabe*, förläggaren och journalisten *Svante Weyler*, ekonomihistorikern *Daniel Berg* och docenten i engelska *Catherine Dahlström* när de dyker djupt in i vitt skilda samtida författarskap under fem fredagsförmiddagar.

18/2 Ingen kommer undan **Göran Greider**, för att travestera en av hans boktitlar. Han skriver poesi, prosa och biografier. Han är ständigt närvarande i samhällsdebatten i olika medier och dessutom chefredaktör för *Dala-Demokraten*. Vi träffar honom i samtal med Svante Weyler som utgår från hans senaste diktsamling *Barndomsbrunnen*.

25/2 Om sanning och skuld och ett gåtfullt mord i Halland det ödesdigra året 1986, som får ett efterspel 30 år senare. **Christoffer Carlsson** är författare och kriminolog. I samtal med Lotta Olsson diskuterar han sin senaste kriminalroman *Brinn mig en sol*.

4/3 Vad är litterärt värde? Vilka kvaliteter har de verk som anses högststående? Och vilken roll spelar förläggare, kritiker och litteraturvetare i skapandet av kriterierna för ”skönlitteratur”? Vi ställer frågan till en förläggare, **Dorotea Bromberg**, en kritiker, **Annina Rabe** och en forskare, **Stefan Helgesson**.

11/3 Hon var nominerad till Augustpriset för *Den svarta månens år* och sitter på stol nr 9 i Svenska Akademien. **Ellen Mattson** samtalar med Annina Rabe om sitt författarliv och sitt senaste verk.

18/3 Han fick lysande kritik för sin senaste diktsamling *Uderygningen*. Den innehåller en lång dikt som på blankvers berättar världens historia baklänges, från corona till big bang. Kan en dikt om tiden inspirera historisk forskning? Om detta och mycket mer samtalar poeten **Malte Persson** med Daniel Berg.

Programansvariga Cecilia Bäcklander och Catherine Dahlström

Tid Fem fredagar kl. 9.30–11.15:

18/2–18/3

Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41

Avgift 600 kr

Arrangemang nummer 221230

Läsupplevelser – om böcker som identitetsformare, uppfostrare och följeslagare genom livet

Det finns böcker vi aldrig kan släppa. Eller som aldrig släpper oss. Medvetet eller omedvetet bär vi dem med oss genom livet. En del läser vi om, andra inte, men de stannar ändå kvar. Påverkar på olika sätt. Inspirerar eller avskräcker. En föreläsningsserie om böcker som eviga följeslagare och hur de påverkar sina läsare.

4/4 Jo March, Anne Shirley och Pella

– hur blev de kvinnor?

Simone de Beauvoir skrev: ”Man föds inte till kvinna, man blir det.” Men hur går det till, eller snarare: hur gick det till? I litteraturhistorien finns otaliga oförglömliga flickor som växer till kvinnor, formas genom uppfostran, läsning och relationer. Vi följer några älskade gestalter i deras identitetsformering, och tittar även på hur rådgivningsböcker tyckte att kvinnoblivandet skulle gå till.

Föreläsare Anna Cavallin, fil.dr i litteraturvetenskap, Stockholms universitet

11/4 Att bli vuxen genom relationer till arbete, hästar, politik och män

Bland de starkaste relationerna i flickböcker är de som den växande flickan har till hästar – till en speciell individ, eller till hela den värld som stallmiljön utgör. Kvinnoblivande sker både i stallets hierarkier och i möjligheterna till arbete och yrkesliv som öppnat sig under historiens gång. Ibland möter den unga kvinnan motstånd när hennes beteende anses som icke-feminint (som Scarlett O'Hara), ibland stöter hennes politiska engagemang på patrull (som Martha Quest). Vi tittar närmare på oförglömliga gestalter och deras relationer till hästar, arbete och politik.

Föreläsare Anna Cavallin

25/4 Flickböcker – förminskade, förhånade, nedvärderade och älskade!

Innebär prefixen ”flick-” i bokvärlden per automatik något banalt, av låg kvalitet och till och med smakförsämrande? Föreläsaren tar utgångspunkt i flickböcker från olika tider, såväl klassiker som ”populärkulturella”. Mot denna bakgrund diskuteras flickböcker och flickboks-gestalter (dygdemönster, yrhättor, sprakfålar ...) liksom hur synen på flickan i sig och flickan som läsare har bidragit till att forma uppfattningen om flicklitteraturen. Här lyfts även motbilder till de tidigare dominerande uppfattningarna fram.

Föreläsare Eva Söderberg, fil.dr i litteraturvetenskap, Stockholms universitet, lektor i svenska med didaktisk inriktning vid Högskolan Dalarna.

2/5 Armod och elände – hur ska det gå?

Oceaner av tårar har gjutits på boksidor och i biobänkar över de föräldralösa små i *Barnen från Frostmofjället* av Laura Fitinghoff liksom över den föräldralösa Kulla-Gulla och de moderlösa torparbarn hon får ansvar för i Martha Sandwall-Bergströms Kulla-Gulla-svit. Med dessa böcker som utgångspunkt kommer fascinationen för barnhemsbarn, fattiga och föräldralösa och andra olyckliga i samhällets utkanter att

diskuteras. Avslutningsvis berörs några nutida romaner med liknande teman som blivit internationella succéer, t.ex. *Där kräftorna sjunger* av Delia Owens.

Föreläsare Eva Söderberg

9/5 Barns och ungas läsning

– bibliotekariens perspektiv

Med start i hur bokbussen från Nybro för cirka 30 år sedan väckte hennes aldrig sinande läslust berättar barn- och ungdomsbibliotekarien Paula Högström om sina erfarenheter av barns och ungas läsning idag, igår och i förrgår. Kommer det fortfarande böcker som får evigt liv? Vad beror det på? Hur påverkas barns läsning av den digitala tekniken med mobiler, paddor och streamade teveprogram och serier?

Föreläsare Paula Högström, ungdomsbibliotekarie vid Lidingö stadsbibliotek, driver också bloggen *Prickiga Paula och böckerna*.

16/5 Bokläsning i framtiden

Vilka böcker kommer att påverka dagens och framtidens läsare? Kommer Anne på Grönkulla, Kulla-Gulla och Martha Quest att överleva i den digitaliserade läsningens tid? Dessutom: Vilken bok skulle du ta med dig till en öde ö? Avslutande samtal med de tre föreläsarna som också svarar på frågor från deltagarna.

Programansvarig Ulla Kindenberg

Tid Sex måndagar kl. 14.00–15.45:

4/4, 11/4, 25/4, 2/5–16/5

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge

Avgift 720 kr

Arrangemang nummer 221240

Musik

Levande jazzhistoria

Sex facetter av jazz – yazzy

Vårens serie tar ett nytt grepp på jazzhistorien genom att presentera sex fristående föreläsningar som tillsammans ger deltagarna nya kunskaper och upplevelser av jazzens inneboende kraft och kreativitet och hur den skapas. Ulf Johansson Werre spelar, berättar och låter oss få insikt i var jazzens evergreens kommer ifrån och hur olika dessa kan arrangeras. Vi kommer att på plats få uppleva hur musik skapas live av Ulfs trio utan färdigskrivna arrangemang samt att ta del av några av Ulfs favoritinspelningar. Vi diskuterar de olika stilarterna och deras företrädare och sätter in dem i ett konstnärligt och historiskt sammanhang. Sex sidor har formats till en tärning: ”*Alea jazz est*” – ”*Tärningen är jazzad!*”

14/2 Jazz i musikaler

Från *Jazzsångaren* 1927 till *La La Land* 2016.

21/2 Walt Disney och jazzen

Jazz och tecknad film i symbios. Från *Steamboat Willie* 1928 till *Själen* 2020.

28/2 Werres Wårstingar I

Ulf bjuder på ett knippe favoritinspelningar från olika epoker.

7/3 Pianotrio live

Hur tänker och fungerar en grupps medlemmar då en låt skapas från scratch? *UJW Trio* går under ytan på samspel-swing-form-soli.

14/3 Werres Wårstingar II

Fortsättning på tredje föreläsningen.

21/3 Jazz av ungdomar idag

Vi sonderar den nya generationens olika uttryck inom jazzgenren.

Föreläsare Ulf Johansson Werre, jazzmusiker, med.dr h.c., Uppsala universitet
Programansvarig Anita Kruckenberg
Tid Sex måndagar kl. 12.30–14.15:

14/2–21/3

Lokal Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41
Avgift 840 kr

Arrangemang nummer 221250

Musiken i Frankrike under La Belle Époque (1871–1914)

Frankrikes ”vackra epok” är en tid av stora sociala motsättningar, men också en ny blomstringstid för musik och konst. Paris blir platsen för spännande nyskapande, där det akademiska möter det folkliga, historien möter samtiden och där musik och konst färgas av äkta eller förfälskade intryck från avlägsna kolonier.

24/2 En återfödd fransk konst?

Tonsättare som Saint-Saëns, Holmès, Massenet och andra försöker skapa ett särskilt franskt uttryck för en ny tid – kanske med oväntad inspiration från Bach, Mozart och Wagner.

3/3 Katolska passioner

Kyrkomusiken blir en viktig plattform för nyskapande hos Franck, Vierne, Widor med flera – inte minst tack vare den store orgelbyggaren Cavallé-Coll och hans symfoniska orglar.

10/3 Drömmar om kolonin

”Exotiska” kulturer från franska kolonier utmanar och inspirerar: vid världsutställningar,

genom konstnärer som Gauguin och Rousseau, och i musik av bland andra Bizet och Delibes.

17/3 Kring Chat Noir och Moulin Rouge

Operetter, revyer och nattklubbar upplever en guldålder med musik från Offenbach till Satie.

24/3 På spaning efter den tid som flytt

Drömmar om det förflutna möter vi i Prousts romansvit, men också när Farrenc, Hahn och andra påverkas av arvet från äldre franska epoker.

31/3 Impressionism och modernism à la française

Harmonier och färgpaletter utvidgas av Debussy, Ravel och Stravinskij, men också – om än i mindre format – av Fauré, Satie och systrarna Boulanger.

Obs! Föreläsningsserien spelas också in. Du kan antingen boka plats på Biografen Rigoletto eller följa serien på distans. Välj det arrangemangsnummer som passar bäst. Kostnaden är densamma oavsett vilken form du väljer.

Föreläsare Måns Tengné, musikvetare och musikjournalist

Programansvariga Monika Hammar Granberg och Erik Janson

Tid Sex torsdagar kl. 11.45–13.30:

24/2–31/3

Lokal Biografen Rigoletto, Kungsgatan 16
Avgift 840 kr

Arrangemang nummer 221260, bokad plats på Biografen Rigoletto.

Arrangemang nummer 221261, inspelade föreläsningar, som blir tillgängliga två arbetsdagar efter angivet föreläsningsdatum och kan ses t.o.m. två veckor efter avslutad serie.

Barockens tonvärld

Serien tar oss in i barockens klangvärld, en värld av känslfull rytmisk musik. Musik som vill skapa djup sinnesrörelse och väcka bestämda känslor till liv.

Den kände musikradioprofilen Vassilis Bolonassos från ”Alltid på en söndag” tar oss med på upptäcktsfärd i barockmusikens mystik. Musik som han själv uttrycker är ett ”näste för själen”.

7/4 Änglar i musiken

21/4 Tre musikaliska genier som dog unga
Purcell – Pergolesi – Crisóstomo de Arriaga

28/4 Concerto Grosso – barockens musikform

5/5 Svenska bortglömda barocktonsättare

12/5 Luigi Boccherini – violoncellens poet

19/5 Kvinnliga barocktonsättare

Föreläsare Vassilis Bolonassos, musikjournalist
Programansvariga Monika Hammar Granberg
och Erik Janson

Tid Sex torsdagar kl. 11.45–13.30:

7/4, 21/4–19/5

Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41

Avgift 840 kr

Arrangemang nummer 221270

Poeter och cyklare ur den svenska visskatten

I den här föreläsningsserien möter vi sex författaröden som alla har satt djupa spår i den svenska 1900-talskulturen. De kom var och en att ge en högst unik bild av Sverige och ”det svenska” under en tid av framryckande modernitet. Alla hade ett nära förhållande till musiken. Hur formades deras liv och litterära konst?

Johanna Broman Åkesson berättar och gestaltar i ord, toner och bilder.

20/4 Stänk och flikar – Gustaf Fröding

27/4 Fridolins lustgård – Erik-Axel Karlfeldt

4/5 Svarta ballader – Dan Andersson

11/5 En katt bland hermelinerna – Karl Gerhard

18/5 En döddansares visor – Nils Ferlin

25/5 Samling kring Rosenblom
– Ulf Peder Olrog

Föreläsare Johanna Broman Åkesson, fil.dr
i musikvetenskap, Stockholms universitet

Programansvarig Anita Kruckenberg

Tid Sex onsdagar kl. 11.45–13.30:

20/4–25/5

Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41

Avgift 840 kr

Arrangemang nummer 221280

Mångvetenskap

Med sladd in i framtiden

Nya lösningar för hållbara transporter med fokus på fossilfri drift av fordon.

Vilka möjligheter till val av olika typer av miljöbilar har vi idag? Hur kan vi förändra våra resmönster för att minska vår påverkan på klimatet? Behöver vi en egen bil? Vi tittar in i framtiden på nya tekniker, som påverkar och interagerar med hur vi använder bilar.

14/2 Elbilen i backspegeln – en bilhistorisk exposé

Fossilfria bilar är ingen ny tanke. Vid sekelskiftet 1900 var det fortfarande en öppen fråga om förbränningsmotorer eller batterier skulle dominera framtidens fordon. Sedan dess har elbilen vaknat till liv på nytt vid flera tidpunkter. Vi gör en exposé över tidig bilhistoria men också över elbilens renässans under andra världskriget och det tidiga 1970-talet – i Sverige och omvärlden. Hur kan vi förstå dessa utvecklingsspår i relation till dagens elbilsboom?

Föreläsare Anders Houltz, forskningssekreterare,
Centrum för Näringslivshistoria, Stockholm

21/2 Hur ser vårt resmönster ut i framtiden och idag?

Våra samhällen och liv är byggda kring normen om att äga och köra bil. Idag vet vi att bilismen har negativa effekter på vårt klimat. Sverige har formulerat ett etappmål där utsläppen av växthusgaser från inrikes transporter ska minska med minst 70 procent senast år 2030, jämfört med år 2010. För att nå målet behöver vi bl.a. ändra våra resvanor, där resorna med bil minskar. Här finns begreppet och livsstilen mobilist – där du väljer färdmedel efter behov, inte efter vana och norm. *Föreläsare* Marie Pellas, ordförande, Gröna Bilister, som föreläser på distans.

7/3 El, biogas eller snålbil?

Hur ska jag tänka när det är dags att byta bil? Behöver jag äga en egen bil? Hur vet jag vilken sorts bil som är mest miljö- och klimatvänlig och passar mina behov? Tips och tankar om hur ni kan tänka vid byte till bil som drivs av el eller annat förnybart drivmedel.

Föreläsare Christoffer Aalhuizen, doktorand inom elektromobilitet, Uppsala universitet samt styrelseledamot i Gröna Bilister

14/3 Fossilfria bilars interaktion med andra trender

Vägen bort från förbränningsmotorn är inte den enda trend vi kan se inom transportområdet. I föreläsningen får vi ta del av framtida transport-

trender, hur övergången till mer hållbara drivmedel interagerar med t.ex. självkörande teknik, digitalisering och delning av fordon.

Samspelet mellan olika trender är avgörande för att få en helhetsbild av vart transportsystemet är på väg.

Föreläsare Erik Almlöf, doktorand, Integrated Transport Research Lab, Kungliga Tekniska högskolan

21/3 Elbilsladdning i framtidens elsystem

En kraftig ökning av laddbara bilar pågår och förväntas fortsätta. Samtidigt är hela elsystemet inne i en förändringsfas med ökad industriell elektrifiering, ökad andel förnybar icke planerbar elproduktion, och även ökad småskalig elproduktion. Det svenska elsystemet har mycket energi tillgängligt, men ibland har vi effektbrist. Föreläsningen tar upp hur elbilsladdning påverkar elsystemet, och hur olika val av elbilsladdning kan göras för att möjliggöra hög andel förnybar småskalig elproduktion utan dyra investeringar i elsystemet.

Föreläsare Christofer Sundström, biträdande universitetslektor, avdelningen Fordonssystem, institutionen för systemteknik, Linköpings universitet

28/3 Framtida alternativa bränslen

Diesel-gate-skandalen satte dieselmotorn och utsläppen i fokus, och det talas om förbud mot bilar med dieselmotorer i vissa städer. Men i debatten och jakten på att hitta åtgärder med stort symbolvärde förloras det faktum att det varken är dieselmotorn eller dieselprocessen som är problemet, utan problemet ligger i det fossila dieselbränslet. I framtiden kommer vi att ha nya alternativa hållbara bränslen, som ersätter det vi använder i fordonen, flyget, och sjötrafiken idag. När vi står inför detta bränslebyte har vi en möjlighet att designa och välja bränslen som leder till hållbarhet, genom minimala utsläpp och effektivare energianvändning.

Föreläsare Lars Eriksson, professor, avdelningen Fordonssystem, institutionen för systemteknik, Linköpings universitet

Programansvarig Arne Lindqvist

Tid Sex måndagar kl. 14.45–16.30:

14/2, 21/2, 7/3–28/3

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 720 kr

Arrangemang nummer 221290

Naturvetenskap

Kägelsnitten – en matematikens ryggrad

Isaac Newton revolutionerade fysiken i slutet av 1600-talet genom att skapa matematikens språk för fenomen i naturen, sådana som planeters och vätskors rörelse och arbetet som en cyklist utför. Han gjorde det bl.a. med hjälp av en två tusen år gammal teori om kägelsnitten.

Kägelsnitt – eller koniker – kallas de geometriska kurvorna parabel, cirkel, ellips och hyperbel. Dessa kurvor bildas när man skär en kon, eller med andra ord en kägla, i olika plan. Det var Apollonios från Perge som i ett omfattande verk på 200-talet f.Kr. noggrant beskrev dessa kurvors egenskaper. De ligger sedan till grund för 1600-talets analytiska geometri och vidare via Isaac Newtons mekanik och differential- och integralkalkyl ända fram till dagens teorier för ljus, ljud och elektriska apparater.

14/2 Den grekiska matematikens höjdpunkt

Euklides, Arkhimedes och andra grekiska matematiska storheter kände till kägelsnitten. Men det var Apollonios som döpte dem till ellips, parabel och hyperbel. Hans verk *Konika* (kägelsnitt) bestod av åtta böcker och innehöll många hundra satser om dessa koniker.

21/2 Från grekiska till arabiska till latin

Med tiden översattes *Konika* till arabiska, och t.ex. den persiske poeten Omar Khayyam löste tredjegrads ekvationer som skärningspunkter mellan två koniker. Långt senare, omkring 1560, gavs Apollonios böcker ut i en tryckt användbar latinsk översättning i Italien.

7/3 Konikerna kommer till användning

I början av 1600-talet bearbetade matematikern Johannes Kepler det enorma observationsmaterial som astronomen Tycho Brahe hade samlat. Kepler upptäckte regelbundenheter i planeternas rörelser kring solen och drog den geniala slutsatsen att banorna är ellipsformade.

14/3 Räkna med siffror och bokstäver

Geometri är klumpig matematik när man ska räkna. På 1600-talet förde bl.a. René Descartes matematiken ett stort språng framåt genom att införa koordinatsystem, dvs. x- och y-axlar. Därmed kunde konikerna beskrivas med siffror och bokstäver som andragradsekvationer.

21/3 Newtons kraftlag och konikerna

Edmond Halley (han med kometen) frågade Isaac Newton: "Vilka planetbanor blir följden av kraftlagen?" Varpå Newton svarade att de blir koniker! Halley bad honom förklara, vilket medförde att Newton skrev sitt berömda verk *Principia*, publicerat år 1687.

28/3 Parabolantenner, elliptiska funktioner, hyperbolisk geometri

Efter Newton trodde man länge att allt var känt om konikerna. Men på 1800-talet blev t.ex. elliptiska funktioner ett stort forskningsområde. Och många viktiga partiella differentialekvationer inom den teoretiska fysiken klassificeras under beteckningarna elliptiska, paraboliska eller hyperboliska.

Föreläsare Jockum Aniansson, tekn.dr, Kungliga Tekniska högskolan
Programansvarig Kristin Dahl
Tid Sex måndagar kl. 14.15–16.00:
14/2, 21/2, 7/3–28/3
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 720 kronor
Arrangemang nummer 221300

På forskningsfronten mycket nytt

Inom naturvetenskaplig, medicinsk och teknisk forskning görs kontinuerliga framsteg som bidrar till långsiktig kunskapsuppbyggnad utan att ge omedelbara implikationer för gemene man. Andra upptäckter kan omgående bidra till samhällsutvecklingen i form av bättre beslutsunderlag eller nya och bättre produkter och behandlingar. Vi ger här exempel från några spännande områden på vad som är aktuellt inom forskningen just nu.

16/2 Kan trä ersätta oljebaserade produkter?

Innovativa produkter kan skapas från skogens råmaterial. Citrusskal kan t.ex. ge genomskinligt trä för användning i fönster, cellulosa kan ge elektriskt ledande garner för användning i bl.a. elektroniska textilier, och björkbark kan ge elastiska material för att ersätta gummi.

Föreläsare Daniel Söderberg, professor i fiber- och polymerteknologi, Kungliga Tekniska högskolan och Wallenberg Wood Science Center

23/2 Hur kan stamceller reparera skadade organ?

Stamceller spelar en viktig roll vid vävnadsutveckling hos foster och för att bibehålla vävnader hos vuxna. Inom regenerativ medicin hoppas man kunna använda stamceller för att ersätta fungerande organ efter sjukdom eller skador, som brännskador, diabetes, hjärtinfarkt, Parkinsons sjukdom och cancer.

Föreläsare Urban Lendahl, professor i genetik, Karolinska institutet

2/3 Hur "smarta" kan material bli?

Smarta "intelligenta" material är designade för att kunna förändras på ett betydande men kontrollerat sätt via externa stimuli (fukt, ljus,

temperatur). De används t.ex. i inbyggda sensorer för att kontrollera kylkedjor eller integrerade i textilier, för att kontrollera medicinska parametrar.

Föreläsare Agneta Richter Dahlfors, professor i cellulär mikrobiologi, Karolinska institutet och Kungliga Tekniska högskolan, AIMES – Center for the Advancement of Integrated Medical and Engineering Sciences

23/3 Växtförädling för framtidens jordbruk

Växtförädling kan bidra till ett hållbart naturbruk genom nya växtsorter med hög avkastning, ökad motståndskraft mot sjukdomar och insekter, samt ökad hårdighet mot t.ex. torka och köld. Inom växtförädlingen har nyare metoder som den Nobelprisbelönade gensaxen CRISPR-Cas9 börjat användas.

Föreläsare Torbjörn Fagerström, professor emeritus i teoretisk ekologi, Lunds universitet

30/3 Trådlösa kommunikationssystem – varför behövs alla "G"?

Vid trådlös kommunikation överförs information utan fysisk förbindelse via mobilnät, Wi-Fi nätverk, Bluetooth och satelliter. 5:e och 6:e generationens mobilnät (5G och 6G) kommer att ge snabbare uppkoppling och mindre fördröjning än 4G, med nya användningsområden. Men varför räcker det inte med 5G?

Föreläsare Fredrik Tufvesson, professor i kommunikationsteknologi, Lunds universitet

6/4 Hur kan AI och Big Data underlätta sjukvården?

Användning av artificiell intelligens och Big Data inom sjukvården kan ge snabbare, säkrare och mer individanpassad diagnostik eftersom AI aldrig blir trött, jobbar dygnet runt och utför sin uppgift mer robust. AI kan bl.a. användas för analys av röntgenbilder av frakturer eller hudförändringar.

Föreläsare Magnus Boman, professor i intelligenta mjukvarusystem, Kungliga Tekniska högskolan

Obs! Föreläsningsserien spelas också in. Du kan antingen boka plats på Biografen Sture eller följa serien på distans. Välj det arrangemangsnummer som passar bäst. Kostnaden är densamma oavsett vilken form du väljer.

Programansvarig Inger Florin
Tid Sex onsdagar kl. 9.30–11.15: 16/2–2/3, 23/3, 30/3 samt 6/4 kl. 11.45–13.30
Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41
Avgift 720 kr

Arrangemang nummer 221310, bokad plats på Biografen Sture.

Arrangemang nummer 221311, inspelade föreläsningar, som blir tillgängliga två arbetsdagar efter angivet föreläsningsdatum och kan ses t.o.m. två veckor efter avslutad serie.

Rymden är över oss – en serie om universum för alla vetgiriga

Rymden har alltid fascinerat oss människor, gamla som unga. Att studera rymdens alla egenskaper och utveckling ger också en mycket bra grund in i naturvetenskapen. Rymden innehåller allt från fysik, kemi, geovetenskap, matematik m.m. till stora estetiska upplevelser. Och som alltid har rymden stimulerat våra fantasier, vem minns inte *Tintin – Månen tur och retur*. Med denna föreläsningsserie vill vi ge en bred och övergripande introduktion med några av våra mest kompetenta personer från våra universitet.

16/2 Smått och gott i solsystemet

Föreläsningen handlar om kroppar som är mycket mindre än planeterna och de största månarna. Dit hör kometer, asteroider och meteoriter. Vi skall särskilt se vad de lär oss om solsystemets uppkomst och historia.

Föreläsare Hans Rickman, professor emeritus i astronomi, Uppsala universitet, även knuten till Polska Vetenskapsakademiens rymdforskningscentrum i Warszawa

23/2 Jorden i ett kosmiskt perspektiv

Jorden och allt annat runt solen bildades samtidigt för nästan fem miljarder år sedan, men hur gick det till? Trots samma ålder skiljer sig jorden från övriga planeter – hur då och varför? Och jordens måne, hur skiljer den sig från andra månar? Vad kännetecknar solen, vår stjärna?

Föreläsare Marie Rådbo, professor emerita i astronomi, Göteborgs universitet

9/3 Exoplaneter – planeter i andra solsystem och förutsättningar för liv

25 år efter den första upptäckten av en planet som kretsar kring en annan stjärna har mer än 4 000 exoplaneter upptäckts. Flera rymdteleskop har skjutits upp och nya upptäckter görs dagligen. Men hur går det till? Och vad har upptäckts? Finns det jordlika planeter som är lämpliga för liv?

Föreläsare Markus Janson, professor i astronomi, Stockholms universitet

16/3 Mörk materia och mörk energi

Vanlig materia är bara fem procent av universums

innehåll. Vad är resten och hur påverkar det universums utveckling?

Föreläsare Joakim Edsjö, professor i teoretisk fysik, Stockholms universitet

23/3 Galaxer

Galaxer är gravitationellt bundna system av stjärnor, från några tusen till hundratals miljarder i antal, och innehåller dessutom gas (råmaterialet för nya stjärnor), stoft, mörk materia och ibland centralt belägna massiva svarta hål. De finns i en mängd skepnader, vilket är kopplat till deras historia. När vi tittar långt bort i universum gör ljusets ändliga hastighet att vi ser tillbaka i tiden, vilket ger astronomer möjligheten att med hjälp av kraftfulla teleskop undersöka galaxernas bildning och utveckling, från några hundra miljoner år efter Big Bang till idag.

Föreläsare Jens Melinder, fil.dr i astronomi, Stockholms universitet

Programansvariga Arne Lindqvist och Ingvar Isfeldt

Tid Fem onsdagar kl. 11.45–13.30:

16/2, 23/2, 9/3–23/3

Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41

Avgift 600 kr

Arrangemang nummer 221320

Fyrar – vägvisare, symboler och kulturarv

Längs den svenska kusten och i de stora insjöarna finns ungefär 2 000 fyrar varav cirka 150 har varit bemannade. Många fyrar är äldre och har byggts på strategiska platser, livsnödvändiga för säker navigation till havs och in till hamnarnas trygghet. På de bemannade fyrplatserna levde ofta flera familjer tillsammans, under ibland mycket svåra förhållanden. Många fyrplatser utvecklades också till livräddningsstationer, lotsplatser och väderstationer. Vid våra kuster finns skeppsvrak som minner om tiden före ljuset, då i bästa fall sjömärken som stänger och båkar på land fanns till hjälp.

Arbetet med att säkra sjöfarten fortsätter. Farleder dras om och anpassas till dagens behov med modern teknik, vilket gör att fyrarnas betydelse minskar. I föreläsningsserien beskrivs fyrarnas historia, den tekniska utvecklingen och arkitekturens betydelse.

Serien har tidigare genomförts vid Senioruniversitetet i Uppsala och arrangeras nu med några förändringar i samarbete med Hans Rutberg och Kristina Söderlind Rutberg, aktiva i Svenska Fyrskällskapet.

Ett besök på Söderarms fyrplats kommer att anordnas i slutet av maj och erbjudas med förtur

för deltagarna i denna serie. Mer information om dagsutflykten kommer att ges vid föreläsningsseriens start.

2/3 Fyrhistoria – internationell utblick

Introduktion till serien samt något om navigation.

Föreläsare Hans Rutberg och Kristina Söderlind Rutberg, seglare och aktiva i Svenska Fyrskapskapet

9/3 Fyrväsendets utveckling i Sverige

Om väder, fyrar och skeppsbrott längs våra kuster.

Föreläsare Anders Nylund, meteorolog

16/3 Fyrteknik

Om ljuskällor, optik m.m. Svenska fyrskepp.

Föreläsare Ulf Schloss, ingenjör, tidigare anställd på AGA:s fyrvärdning

23/3 Gustaf Dalén

Och fyrutvecklingen på AGA.

Föreläsare Göran Dalén, civilingenjör och barnbarn till Gustaf Dalén

30/3 Livet på en fyrplats

Minnen från Understens fyr.

Föreläsare Marianne Brus, Sveriges enda kvinnliga fyrmästare

Om Landsort.

Föreläsare Björn Öberg, lots i fjortonde generationen, bosatt på Landsort

6/4 Fyrar för fred

Fyrar hjälper miljön i Östersjön.

Föreläsare Magnus Rietz, fotograf och författare

Programansvarig Ia Envall

Tid Sex onsdagar kl. 9.00–10.45: 2/3–6/4

Obs! 6/4 ges föreläsningen i Sandler salen.

Lokal Katasalen/Sandler salen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 720 kr

Arrangemang nummer 221330

Politik och samhälle

Som man ropar i skogen ...

Skogen ska räcka till mycket – virkesproduktion, råvara till pappersindustrin, energiproduktion, kolsänka, bas för biobaserade drivmedel och inte minst vara en oas för friluftsliv och rekreation. Hur ska den svenska skogen bäst skötas och användas nu och i framtiden? Beroende på vem du frågar så kommer svaret att variera.

14/2 Vad är hållbart skogsbruk?

Det skogliga hållbarhetsbegreppet har funnits i

300 år. Hur hållbarhet tolkas har dock svängt under åren, och kommer så att göra även fortsättningsvis. Kring sekelskiftet 1900 fick begreppet en social dimension, då exploatering av de norrländska skogarna spred fattigdom hos folket. Den ekologiska dimensionen inträdde i debatten först på 1960-talet i och med debatten om kemikalieanvändning och monokulturer. Frågan om skogen räcker till eller inte kan spåras tillbaka till 1600-talet.

Föreläsare Erland Mårald, professor i idéhistoria, Umeå universitet

21/2 Min skog eller allas natur?

Det finns många exempel på konflikter om skogens brukande och bevarande. Ofta utspelar sig konflikter på den lokala nivån och lokalsamhällen blir en arena för maktkamp om skogens nyttjande som ligger långt utanför deras kontroll, exempelvis nationella intressen eller regelverk med oförenliga mål. Ibland kan dialog vara ett bra sätt att lösa konflikterna, men då krävs jämbördiga maktrelationer och tydliga spelregler.

Föreläsare Johanna Johansson, docent i statsvetenskap och lektor i miljövetenskap, Södertörns högskola

28/2 Bevara, sköta och restaurera

– naturvård är mer än reservat

Naturvård innebar förr framförallt skydd i form av statliga reservat men omfattar idag en mycket bredare palett. Numera avsätter många skogsägare en del av sin skogsmark frivilligt genom sina certifieringsåtaganden. Vid avverkning lämnas döda träd, enskilda levande träd och trädgrupper. Ofta ingår naturvårdsinriktad skötsel i de avsatta områdena, såväl statliga som frivilliga. Restaurering sker för att återskapa strukturer som är viktiga för den biologiska mångfalden.

Föreläsare Lena Gustafsson, professor emerita i naturvårdsbiologi, Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala

7/3 Koka, såga, bränna och promenera

I debatten om skogens nyttjande kan två linjer särskiljas – de marknadsekonomiska värdena ställs mot bevarandevärden. Tolkningen av skogens värde är kopplat till den subjektivt upplevda nyttan och i takt med att allt fler intresserar sig för skogens värden i bredare mening så kommer målkonflikter att intensifieras.

Föreläsare Runar Brännlund, professor emeritus i nationalekonomi, Umeå universitet

14/3 Hur ska skogen brukas

– med eller utan hyggen?

Debatten om hur skogen bäst brukas har pågått i över hundra år. Två olika system för brukande av

skog är centrala och återkommer i diskussionen. Skillnaderna handlar exempelvis om effekter på landskapsbild, konsekvenser för skogens ekosystemtjänster och ekonomiska effekter för skogsbrukaren.

Skogen kan växa dubbelt så mycket

Skogen ska räcka till mycket. Sågade trävaror, pappersmassa och bioenergi är några exempel och i ljuset av klimatförändringarna ökar trycket på skogen som kolsänka samt producent av alternativ till fossil råvara. Kan skogen producera mer biomassa? Ja – men då är det bråttom med beslutet om att detta ska ske.

Föreläsare

Urban Nilsson, professor i skogsproduktion, institutionen för Sydsvensk skogsvetenskap, Sveriges lantbruksuniversitet, Alnarp

Tomas Lundmark, professor i skogsskötsel och tidigare dekanus vid skogsfakulteten på Sveriges lantbruksuniversitet, Umeå

21/3 Globala trender och skogens framtid

Skogens framtid stakas ut av faktorer som ligger utanför den traditionella skogssektorn. Större frågor som klimatförändringar, befolkningstillväxt och energisituationen kommer att få allt större inflytande. Det kräver att skogsnäringen bryter invanda mönster.

Föreläsare Peter Holmgren, skoglig dr, tidigare chef för Center for International Forestry Research (CIFOR)

Programansvarig Britt Olofsdotter

Tid Sex måndagar kl. 12.30–14.15: 14/2–21/3

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 720 kr

Arrangemang nummer 221340

Krig för fred och demokrati?

Talibanernas snabba återkomst i Afghanistan sedan USA och andra västländer dragit tillbaka sina trupper och avslutat sin stora militära och långa insats, väcker frågor och tvivel. Det meningsfulla med och effekten av internationella militära insatser i andra länder i namn av kamp mot terrorism och för demokrati diskuteras och ifrågasätts. Hur uppfattas insatserna av lokalbefolkningen? Vad har man uppnått?

I serien diskuterar vi de här stora frågorna också i ett historiskt perspektiv och uppmärksammar samtidigt Sveriges roll i internationella konflikter.

14/2 1900-talets världskrig

Kamp om världsherravälde och för frihet och demokrati. Vad handlade kriget om?

Föreläsare Klas-Göran Karlsson, professor i historia, Lunds universitet

21/2 FN från fredsbevarare till fredsframtvare?

Folkkrätten betonar i FN-stadgan nationell suveränitet och våldsförbud. Sedan 1950-talet finns militärstyrkor under FN-flagg i konfliktområden för att upprätthålla fred. Från 1990-talet har behovet av kraftfullare fredsinsatser diskuterats utifrån begrepp som humanitär intervention och principen om skyldighet att skydda. *Föreläsare* Jens Petersson, senior rådgivare, Svenska FN-förbundet

28/2 Pax Americana – hot eller hopp

USA:s säkerhetspolitik från kallt krig till krig mot terrorismen.

Föreläsare Jan Hallenberg, professor emeritus i statsvetenskap, forskningsledare med inriktning på USA:s utrikes- och säkerhetspolitik, Utrikespolitiska institutet (UI)

7/3 Sveriges militära insatser i andra länder – syften och erfarenheter

Föreläsare Elin Hellquist, forskare och projektledare med inriktning på internationella militära insatser, Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI)

14/3 Nationella konflikter och utländsk inblandning. Kan det någonsin bli bra?

Föreläsare Lisa Hultman, professor i freds- och konfliktforskning, Uppsala universitet

Programansvariga Peter Fagerlund,

Nina Kyrklund och Anders Mellbourn

Tid Fem måndagar kl. 14.45–16.30: 14/2–14/3

Lokal Z-salen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 600 kr

Arrangemang nummer 221350

Japan – igår och idag

Ett rike av öar, berg och hav. Fullt av tradition och kultur men också högteknologiska framgångar. En krigarnation som blev förödmjukad. Ett japanskt mirakel som kom av sig, men ändå världens tredje största ekonomi. I sex föreläsningar om historia, kultur, vardagsliv, politik, ekonomi och säkerhet berättar vi om ett land som väcker nyfikenhet.

3/3 Japan i världen

Japans roll som den tredje största ekonomin i världen och en nation där ekonomi och säkerhetspolitik är och har varit tätt sammanbundna.

Föreläsare Marie Söderberg, professor i japanologi, European Institute of Japanese Studies (EIJIS), Handelshögskolan i Stockholm

10/3 Japanskt vardagsliv – myt och verklighet

Om levnadsstandard, familjeliv och arbetsmoral, utbildning och äldreomsorg, modernitet och tradition i dagens Japan.

Föreläsare Monica Braw, författare och fil.dr i japansk historia

17/3 Från feodala strukturer till dagens politiska system

Japansk inrikespolitik i ett historiskt perspektiv.

Föreläsare Marie Söderberg

31/3 Vad hände med det japanska undret?

Framväxten av Japan som ekonomisk stormakt. Relationen mellan stat och näringsliv. Framtida utmaningar för japansk ekonomi.

Föreläsare Patrik Ström, chef för European Institute of Japanese Studies (EIJS), Handelshögskolan i Stockholm

7/4 Modern japansk litteratur

Andra världskriget gick som ett svärdshugg genom det litterära Japan och delar författarna i förkrigs- och efterkrigsgenerationer. Och aldrig mötas de två.

Föreläsare Yukiko Duke, kulturjournalist, översättare, författare och programledare

21/4 Teceremonin som fenomen

Mycket av det vi idag ser som ”typiskt japanskt” – minimalismen i till exempel hus, järnsmide och keramik har formats ur teceremonin.

Föreläsare Yukiko Duke

Obs! Föreläsningsserien spelas också in. Du kan antingen boka plats på Biografen Sture eller följa serien på distans. Välj det arrangemangsnummer som passar bäst. Kostnaden är densamma oavsett vilken form du väljer.

Programansvariga Cecilia Bäcklander och Eva Klint

Tid Sex torsdagar kl. 9.30–11.15:

3/3–17/3, 31/3, 7/4, 21/4

Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41

Avgift 720 kr

Arrangemang nummer 221360, bokad plats på Biografen Sture.

Arrangemang nummer 221361, inspelade föreläsningar, som blir tillgängliga två arbetsdagar efter angivet föreläsningsdatum och kan ses t.o.m. två veckor efter avslutad serie.

Temadagar

Afghanistan – talibanernas återkomst

17 februari

Hösten 2021 förfärades världen över talibanernas snabba övertagande av Afghanistan och att alla biståndsländer tvingades lämna landet hals över huvud. Hur kunde västvärldens, under tjugo år, satsade miljarder kronor, dollar, euro och människoliv så totalt gå till spillo och utan egentligt motstånd av landets försvar? Vad har vi missat i vår omvärldsbevakning och forskning? Nu anar vi att talibanernas makt vilar på sega och livskraftiga strukturer som vi har svårt att förstå. ”Inte en spänn till talibanerna”, deklarerade utrikesminister Ann Linde.

Hur kunde Jesper Huor redan 2010 förutspå talibanernas återkomst?

Föreläsare Jesper Huor, författare och journalist, som arbetat på Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet och Sveriges Radio utkom hösten 2010 med boken *I väntan på talibanerna*, som är en personlig skildring av Afghanistan i slutet av 00-talet.

Vart är Afghanistan på väg?

Föreläsare Anders Fänge, som sedan 1980-talet arbetat i Afghanistan, främst som landchef för Svenska Afghanistankommitténs biståndssamhet, men också som journalist och anställd av FN.

Läget just nu?

Samtal och frågestund

Vad innebär det folkliga stödet för talibanerna? Rättsväsende/sharia, kvinnorna, musikens död och opiumhandeln?

Programansvariga Ing-Marie Persson, Elisabet Hermansson och Agneta Lundén
Tid Torsdag 17 februari kl. 9.00–12.00
Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41
Avgift 300 kr
Arrangemang nummer 221400

Välfärdsbrotten

– ett hot mot våra trygghetssystem

17 februari

Sjukersättning, personlig assistans, hemtjänst, studiestöd. Källorna är många att ösa ur för den som har rymligt samvete och oärligt uppsåt. Medvetet fusk och organiserad brottslighet inom våra trygghetssystem beräknas kosta statskassan 18 miljarder kronor per år (juni 2021). En omfattning och inriktning som politiker, myndighetsföreträdare och inte minst de som är beroende av våra trygghetssystem har all anledning att oro sig över.

Under temadagen utforskar vi den så kallade välfärdsbrottsligheten på nationell nivå med lokala exempel. Hur ser fusket och brottsligheten ut? Hur har detta kunnat hända? Och vad görs för att komma tillrätta med bedrägerierna?

Hur ser fusket och brottsligheten ut och hur har detta kunnat hända?

Föreläsare Ann-Marie Begler, tidigare generaldirektör för Försäkringskassan

Hemtjänstmaffian

Föreläsare Mira Klingberg Hjort och Karl Martinsson, journalister och författare till boken *Hemtjänstmaffian*

Vad görs för att komma tillrätta med bedrägerierna?

Föreläsare Anna Flink, säkerhetschef i Södertälje kommun och Max Åkervall, polischef i Södertälje

Avslutande frågestund

Diskussion med och mellan våra föreläsare

Programansvariga Peter Fagerlund och Lisa Öberg
Tid Torsdag 17 februari kl. 12.30–16.00
Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41
Avgift 300 kr
Arrangemang nummer 221410

Mitt liv som Ulla Winblad

10 mars

En kraftfull och framåt stockholmska. Så kan man beskriva Maria Christina Kiellström (1744–1798), alias Ulla Winblad. Ny forskning visar att Ulla Winblad inte bara var en musa i Carl Michael Bellmans diktning. Nej, hon deltog aktivt i skapandet av sin egen berömmelse.

Vi förflyttar oss till 1700-talets Stockholm med hjälp av en skicklig Bellmantolkare och den senaste forskningen. Vi lär först känna människan bakom myten, och den tid som ”Maja-Stina” levde i. Men hur levandegör man en kvinna av folket som inte efterlämnat guld och ädla stenar, men väl elakt skvaller och poetiska hyllningar? Författaren till boken *Ulla Winblad: Liv och legend* och utställningens scenograf samtalar under temadagens andra del om sina tankar bakom Stadsmuseets aktuella utställning *Mitt liv som Ulla Winblad*.

Vi möts i den vackra Sevenbomssalen på Stadsmuseet. Museet är liksom caféet öppet kl. 11.00–20.00 denna dag.

Föreläsare

Rebecka Lennartsson, docent i etnologi, forskningschef vid Stadsmuseet
Tor Cederman, scenograf, formgivare och konstnär
Sång Lena Lövdahl, skådespelare och musiker
Samtalsledare Mats Bodin, Senioruniversitetet

Programansvarig Lisa Öberg

Tid Torsdag 10 mars kl. 13.00–16.00

Lokal Sevenbomssalen, Stockholms stadsmuseum, t-bana Slussen

Avgift 300 kr

Arrangemang nummer 221420

Tyskland och demokratin Från katastrofen till återuppbyggnaden

14 mars

Demokratin är ingen garanti för en positiv samhällsutveckling och för att hålla borta direkt olämpliga ledare. Det finns gott om erfarenhet i både historien och i vår samtid. Men ett demokratiskt statsskick förefaller bäst skickat att skapa förutsättningar för en gynnsam samhällsutveckling som dock kräver kunskap, engagemang och ansvarstagande i handling hos människor och deras ledare på olika nivåer.

I detta seminarium har vi valt Tyskland som tydligaste exempel på hur ett civiliserat samhälle kan hamna i djupaste avgrunden men också lyckas resa sig igen i en mödosam och smärtsam uppgörelse.

Tysklands mörka historia med nazismen, förintelsen, landets totala sammanbrott och förnedring har skildrats många gånger. Fokus har oftast legat på förövarna och offren. Relativt litet intresse har ägnats åt vanliga människors och deras intresseorganisationers förhållningssätt till hoten som tornade upp sig under åren fram till 1933–1939 och som gjorde katastrofen möjlig. Ännu mindre uppmärksamhet har i omvärlden ägnats åt den mödosamma uppgörelsen med den mörka tiden.

Hur har denna process i politik, litteratur, filosofi skildrats – av ögonvittnen? I seminariet görs ett antal nedslag i betydelsefulla händelser och tongivande aktörer lyfts fram. Vad kan vi lära oss av det idag?

Vägen mot katastrofen/avgrunden från 1929–1939

Wilka händelser ledde fram till naziregimens maktövertagande

– eller mer korrekt maktöverlämnandet – som arvet efter första världskriget och Weimarrepublikens politiska och ekonomiska kaos?

Var alla som inte opponerade sig medlöpare – eller?

Vad skriver författare och konstnärer som själva har varit med vid denna tid, t.ex. Sebastian Haffner, Bertolt Brecht, Klaus Mann, Gustaf Gründgens, med flera?

Föreläsare

Willmar Sauter, professor emeritus, institutionen för kultur och estetik, Stockholms universitet
Jens Christian Brandt, litteraturvetare, journalist och översättare
En skådespelare

Den mödosamma vägen tillbaka till självrespekt och försoning

Här möter vi kretsen av politiker, författare och intellektuella som ser både bakåt och framåt och verkar utifrån sina olika perspektiv för en smärtsam uppgörelse med det förflutna, en process som fortfarande pågår. Flera av dessa personer har varit tvungna att lämna Tyskland, de tillhörde offren men återvände till Tyskland efter kriget. Det blir uppenbart att det förflutna ständigt kastar skuggor över samtiden.

Från Konrad Adenauer till Angela Merkel
Föreläsare Willmar Sauter

Demokratin på författarnas skrivbord
Föreläsare Astrid Seeberger,
överläkare Karolinska institutet och författare
Svante Weyler, förläggare och journalist

Panelsamtal med de medverkande
Moderator Willmar Sauter

Programansvarig Helga Messel
Tid Måndag 14 mars kl. 9.30–16.00,
inkl. paus kl. 12.00–13.00
Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41
Avgift 400 kr
Arrangemang nummer 221430

Upp till val i osäkert politiskt landskap

25 april

Sverige går till val till riksdag, regioner/landsting och kommunfullmäktige söndagen den 11 september. Det blir ett val med många osäkerheter. Förutsättningar och skiljelinjer är förändrade medan gamla politiska mönster fortfarande gör sig gällande.

I tre föreläsningar under en samlad eftermiddag uppmärksammar vi utveckling och särdrag i svensk politik och ser på likheter och olikheter med den politiska kulturen i europeiska grannländer. Vad är gemensamt i den globala

värdeförskjutningen? Hur kommer det sig att blockpolitik och polarisering präglar vissa länder medan (nästan) alla kan samarbeta med alla i andra? Varför röstar vi ofta olika i lokala val jämfört med rikspolitiken?

Det politiska landskapet i förändring

Föreläsare Sven-Eric Liedman, professor emeritus i idéhistoria, Göteborgs universitet

Svensk politisk kultur i europeisk jämförelse

Föreläsare Göran von Sydow, fil.dr i statsvetenskap, direktör och chef Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps)

Samma valdag – olika röster

Föreläsare Anders Sannerstedt, docent i statsvetenskap, Lunds universitet

Programansvariga Anders Mellbourn och Inga Sanner

Tid Måndag 25 april kl. 13.15–16.30
Lokal Biografen Sture, Birger Jarlsgatan 41
Avgift 300 kr
Arrangemang nummer 221440

Vandringar och exkursioner

Kulturhistoriska vandringar på Södermalm

Vårens vandringar är inspirerade av Per Anders Fogelströms Stockholmsromaner.

Vandring 1. Vävarnas barn

Området kring Hammarby sjö, Barnängens väveri och Faggens krog.

Mötesplats Sofia skola vid Bondegatan.

Buss 2, hållplats Sofiaskolan

Vandring 2. Vita bergens barn

Från Vita bergen till Nytorget.

Mötesplats Hörnet Folkungagatan/Erstagatan.

Buss 2, hållplats Ersta sjukhus

Vandring 3. Mina drömmars stad

Från Stigberget till kulturresevatet på Åsöberget.

Mötesplats Tjärhovsplan, vid Mamsell Josabeths trappor. Buss 2, hållplats Tjärhovsplan

Max 30 personer per grupp.

Ciceron och kontaktperson Berit Dahlström, Stockholmskännare och socionom
bedavandringar@yahoo.com
Programansvarig Eva Elfgren
Avgift 700 kr

Tid Tre måndagar 4/4, 25/4, 2/5:
Grupp 1 kl. 13.00–15.15
Arrangemang nummer 221500

Tre tisdagar 5/4, 26/4, 3/5:
Grupp 2 kl. 13.00–15.15
Arrangemang nummer 221505

Tre onsdagar 6/4, 27/4, 4/5:
Grupp 3 kl. 13.00–15.15
Arrangemang nummer 221510

Tre torsdagar 7/4, 28/4, 5/5:
Grupp 4 kl. 13.00–15.15
Arrangemang nummer 221515

Konstvandringar I

Obs! En repris från hösten 2021.

Höstterminens tre konstvandringar blev snabbt fulltecknade. Därför erbjuder vi samma serie i repris nu i vår samt en ny konstvandring.

1. Konstvandring runt Djurgårdsbrunnsviken

Under vår vandring kring Djurgårdsbrunnsviken tittar vi närmare på de ståtliga villorna i Diplomatstaden innan vi rör oss vidare till området kring Sjöhistoriska museet. Här finns ett flertal konstverk i form av minnesmonument av olika slag. Vi går vidare över den nya Folke Bernadottebron och avslutar vandringen med två nya stora konstverk.

Mötesplats Utanför Berwaldhallen

2. Gärdet då och nu

– konst och arkitektur under 90 år

Följ med på en tidsresa i Gärdesstaden från Tessinparken till Kungliga Musikhögskolan. Gärdesstaden planerades och bebyggdes främst under 1930-talet. Husen blev högre, det byggdes hus i park utan stora innergårdar. Starrbäckeringen uppfördes på 1990-talet. Idag har vi kommit fram till nästa årsring i det nya Svea-kvarteret och Kungliga Musikhögskolan.

Mötesplats Tessinparken, mot Valhallavägen

3. Konstvandring på Söder

Vi vandrar i klassiska konstnärskvarter kring Katarina kyrka. Här finns gott om konstverk, flera med en underfundig humor. Vi avslutar vid Medborgarplatsen där ett alldeles nytt konstverk invigdes 2021.

Mötesplats Mosebacke torg

Max 25 personer per grupp.

Guider Marie Andersson och Eva Palmqvist, konstpedagoger och konstvetare, från Konstvandringar Stockholm

Programansvarig Eva Elfgren

Avgift 600 kr

Tid Tre tisdagar 12/4, 19/4, 26/4:

Grupp 1 kl. 10.00–11.30
Arrangemang nummer 221530

Grupp 2 kl. 10.00–11.30
Arrangemang nummer 221535

Grupp 3 kl. 13.00–14.30
Arrangemang nummer 221540

Grupp 4 kl. 13.00–14.30
Arrangemang nummer 221545

Konstvandringar II

Obs! Vårens nya serie

Under tre konstvandringar tittar vi närmare på konsten i tre olika stadsdelar.

1. Vasastan

Vi vandrar från Sankt Eriksplan via Vasaparken med Sinnenas trädgård och Sabbatsbergsbyn, och avslutar i Observatorieparken. Under vandringen får vi se exempel på både äldre och nyare skulptur men även byggnader med intressant arkitektur.

Mötesplats Sankt Eriksplan 1

2. Östermalm

Vi vandrar genom Lärkstan mot området kring Kungliga Tekniska högskolan och tittar närmare på både skulptur och arkitektur från olika tidsepoker. Vandringen tar oss till två mindre kända parkområden, förbi Engelbrektskyrkan och två arkitekturskolor.

Mötesplats Eriksbergsplan

3. Kungsholmen

Vandringen startar vid Stockholms Rådhus, där vi tittar på den skulpturala utsmyckningen från 1910-talet. Längs med Fleminggatan finns några konstverk som är väl värda att betrakta närmare. Vandringen avslutas i Sankt Eriksområdet, där konsten är från 1990-talet.

Mötesplats Stockholms Rådhus

Max 25 personer per grupp.

Guider Marie Andersson och Eva Palmqvist
konstpedagoger och konstvetare,

Konstvandringar Stockholm

Programansvarig Eva Elfgrén

Avgift 600 kr

Tid Tre tisdagar 3/5, 10/5, 17/5:

Grupp 1 kl. 10.00–11.30

Arrangemang nummer 221560

Grupp 2 kl. 10.00–11.30

Arrangemang nummer 221565

Grupp 3 kl. 13.00–14.30

Arrangemang nummer 221570

Grupp 4 kl. 13.00–14.30

Arrangemang nummer 221575

Tid Tre onsdagar 4/5, 11/5, 18/5:

Grupp 5 kl. 10.00–11.30

Arrangemang nummer 221580

Grupp 6 kl. 10.00–11.30

Arrangemang nummer 221585

Grupp 7 kl. 13.00–14.30

Arrangemang nummer 221590

Grupp 8 kl. 13.00–14.30

Arrangemang nummer 221595

Naturvandringar i Stockholmstrakten

Två av Stockholmstraktens många naturreservat väntar på oss. Under sakkunnig ledning uppmärksammar vi flora och fauna, geologi och vatten, kulturminnen, friluftsvärden och annat som kan komma i vår väg. Områdena nås med SL-trafiken. Exkursionerna tar ca 3 timmar, inkl. fikapaus.

26/4 Introduktion – föreläsning

Vad menas med naturreservat och andra skyddsformer? Presentation av exkursionsområdena.

3/5 Mäktiga blockvallar och myllrande våtmark

Förutom omväxlande natur mellan villaområden och trafikleder, bjuder Judarnskogen och Kyrksjölöten på intressant vetenskapshistoria.

9/5 Rågsved – inte bara betong

Rågsveds naturreservat, med sitt mosaikartade och artrika natur- och kulturlandskap, utgör en av länkarna i systemet av gröna kilar in mot Stockholm. Det sägs dessutom vara en plats där besökaren kan finna tystnaden.

Föreläsare och exkursionsledare Bo Eknert, fil.lic. och mångårig, fälterfaren föreståndare för miljövårdskurser och biogeoutbildning vid Stockholms universitet

Programansvarig Anders Yrgård

Tid Tisdag 26/4 kl. 10.00–11.45,

samt exkursioner tisdag 3/5 och måndag 9/5 kl. 13.00–16.00

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge

Samlingsplats och resväg vid exkursionerna, meddelas senare.

Tillgänglighet Mestadels lättgångna skogsstigar.

Guidesystem med hörsnäckor.

Avgift 700 kr

Arrangemang nummer 221600

Västergötland 2–6 maj

Möt våren i Västergötland bland kristna vikingar, munkar, kristalläpplen och körsbärslundar.

Platåbergen med sin speciella berggrund, mellan Falbygden och Kinnekulle, bjuder på naturgivna förutsättningar, som gynnat människan i årtusenden. Megalitgravar, historiska stenkyrkor och stenhuggerier tillsammans med livsmedelsproduktion, ädellövskogar, biologisk mångfald och spår efter urtida havsbottnar och istida dramatik är hållplatser längs vår resa i tid och rum. För att inte tala om en dag i Varnhem hos Kata och Kättil, de kristna vikingar som byggde en av Sveriges första stenkyrkor, följda av klosterbyggande munkar och Sveriges äldsta stift. Platåbergslandskapet kandiderar till utmärkelsen Unesco Global Geopark för rikt kulturarv, värdefulla naturtyper och upplevelserika miljöer med koppling till geologin.

Medverkande

Maria Vretemark, fil.dr i osteologi, 1:e antikvarie, Västergötlands museum och ansvarig för utgrävningarna i Varnhem
Johnny Hagberg, teol.dr och författare
Anna Bergengren, projektledare Platåbergens Geopark (Unesco Global Geopark)
Anders Yrgård, naturgeograf, Stockholms universitet

Exkursionen utgår från Skövde, se nedan.

Sista anmälningsdag 7 mars.

Max 30 deltagare.

Upptaktsmöte måndag 14/3 kl. 10.30–12.30
Välkommen att träffa övriga deltagare och få programinformation och kortare ämnesintroduktioner.

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge

Tillgänglighet

Vi bor på Axevalla folkhögskola. Tvåvåningsbyggnad utan hiss.
Vandringar sker i lättgången, ibland kuperad terräng. Anlagd terrängtrappa kan förekomma. Guidesystem med hörsnäckor används vid vandringar och utflykter.

I avgiften 6 500 kr ingår

- Upptaktsmöte.
- Fem dagars program och fyra övernattningar med halvpension.
- Enkelrum med dusch och wc, sänglinne och handdukar.
- Bussexkursioner i området.
- Reseledning, entré- och guideavgifter.

Önskemål om dubbelrum

Meddela Eva Elfgrén senast 15/3 via mejl, om ni

önskar dubbelrum. Delat dubbelrum krediteras med 400 kr per person, vilket regleras i efterhand.

Avbokning

Eventuell avbokning görs senast 13 april till Eva Elfgrén, se nedan.

Obs! Exkursionen utgår från Skövde resecentrum.

Start måndag 2 maj kl. 11.00. *Avslutning* fredag 6 maj, på eftermiddagen. Deltagarna ombesörjer själva resan till och från Skövde. Kostnaden för den resan ingår alltså ej i Senioruniversitetets avgift.

Programansvarig Anders Yrgård, naturgeograf, Stockholms universitet, anders.yrgard@hotmail.com
Administrativa frågor Eva Elfgrén, eva.elfgren@senioruniversitetet.se, 08-789 43 13
Avgift 6 500 kr
Arrangemang nummer 221620

Litterär rundtur på Södertörn 2 juni

En litterär dagsutflykt med buss på Södertörn till Wendela Hebbes hus i Södertälje, Moa Martinsons torp Johannesdal i Ösmo och Årsta slott i Haninge där Fredrika Bremer bodde stora delar av sitt liv. Under resan till Södertälje berättar Ami Lönnroth om författaren och journalisten Wendela Hebbe. Efter rundvandring i författarinnsans hus blir det lunch i restaurang Hebbevillan.

På väg till Moa Martinsons torp berättar Anita König om vår stora proletärförfattarinna och läser texter av Moa. I torpet blir vi guidade av Moas barnbarn Harriet Thunberg. Eftermiddagskaffe serveras i Ösmo trädgårdscafé. På vägen till Årsta berättar Anita Widén, om Fredrika Bremers liv och författarskap.

Medverkande Ami Lönnroth, journalist och ordförande i Wendelas vänner, Anita König, skådespelare, Harriet Thunberg, barnbarn till Moa Martinson och Anita Widén, journalist och tidigare redaktör för tidningen Hertha.

Max 30 deltagare.

Programansvarig Ulla Kindenberg
Tid Torsdag 2/6. Avresa kl. 10.00 med buss från World Trade Center, åter i Stockholm ca kl. 18.00
Avgift 850 kr, inkl. lunch och kaffe
Arrangemang nummer 221630

Universitetskurser

Senioruniversitetets kurser är fristående kurser i respektive ämnen. De har sin motsvarighet antingen vid Stockholms universitet eller närliggande universitet och högskolor, eller utgår ifrån kurser och material som används vid dessa lärosäten.

Kursernas omfattning anges i högskolepoäng. Studietakten innebär normalt motsvarande 7,5 poäng per termin, dvs. kvartsfart.

Undervisningen består av föreläsningar och/eller seminarier och ibland av studiebesök. Undervisningen meddelas i regel av lärare som undervisar eller har undervisat vid universitet eller högskola eller har doktorsexamen.

Inga formella behörighetskrav ställs på deltagarna, men om särskilda förkunskaper krävs i något ämne anges detta särskilt.

Tentamensprov kan anordnas för dem som så önskar. Intyg om godkänt prov lämnas. Obs! Dessa intyg kan inte användas vid ansökan till universitet och högskolor. Våra kurser är inte heller formellt poänggivande.

Deltagare, som följer en kurs som sträcker sig över flera terminer, har förtur till påföljande termin.

Anmälan Ny anmälan krävs för varje termin.

Nya deltagare kan ansluta sig till en pågående flerterminkurs.

Kostnader för litteratur och ev. entréavgifter tillkommer.

Kontaktperson
för universitetskurser är
Ingela Karlsson, tfn 070-654 05 95
ingela.karlsson1@gmail.com

För kurslitteratur, se respektive kursbeskrivning på hemsidan.

Botanik

Botanik

Fristående kurs: 7,5 poäng.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.

Kursen ger en översikt av växtriket med huvudsaklig inriktning på blomväxter och svensk flora. Den består av en teoretisk del med fyra föreläsningar och en praktisk del med fyra studiebesök i fält.

Inledningsvis behandlas växternas uppbyggnad och botanisk terminologi. Vi går igenom skillnaden mellan familj, släkte och art. Exempel ges på kännetecknen för de olika växtfamiljerna. Den teoretiska delen avslutas med en växtkologisk genomgång där olika växtsamhällen beskrivs och samband mellan berggrund, jordart, klimat och vegetation diskuteras.

Därefter följer den praktiska delen med exkursioner i fält. Vi besöker olika naturtyper: barrskog, lövskog, hagmarker och våtmarker. Vi studerar vegetationsammansättning och typiska växtarter i respektive miljö.

Kursledare Anders Erixon, masterexamen i naturvetenskapsdidaktik, Stockholms universitet

Tid Två torsdagar kl. 9.15–11.45: 31/3, 7/4 (Obs! Brantingrummet) samt två onsdagar 20/4, 27/4 kl. 9.15–11.45 (Obs! rum Cambridge): samt fyra exkursioner 5/5, 12/5, 19/5 kl. 9.00–14.00 och 2/6 kl. 9.00–17.00, exkl. restid. Alla exkursionsplatser väljs så att de är möjliga att nå med kollektivtrafik.

Lokal Brantingrummet, ABF-huset, Sveavägen 41 och Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 1 350 kr. Resor med SL tillkommer.
Arrangemang nummer 221700

Filosofi

Kritiskt tänkande. Introduktion till filosofins begrepp och metoder.

Grundkurs: 30 poäng. Moment 1:4.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.

Vad är sanning? Vad är frihet? Vad kan vi veta? Vad är rättvisa? Filosofiska frågor som dessa är både vardagliga och abstrakta. Vad vi än utforskar – det må vara klimatförändringar, brottslighet, arkeologi eller ekonomisk politik – förutsetter vi på olika sätt svar på dem. Men när vi vänder blicken mot själva dessa utgångspunkter

ser vi hur svårt det är att motivera dem. Filosofi rör de grundläggande förutsättningarna för t.ex. språk, tanke, verklighet, värde och kunskap. Frågorna kan inte på något uppenbart sätt undersökas med hjälp av vetenskapens metoder, men de hör heller inte hemma inom exempelvis konst eller religion. De tycks helt enkelt vara en oundviklig konsekvens av att vi har förnuft och förståelse till reflektion.

Grundkursens första moment behandlar kritiskt tänkande och utgör en introduktion till semantik, logik, argumentationsanalys, kunskaps-teori och vetenskapsfilosofi.

Genom föreläsningar och diskussioner behandlas bl.a. frågor som hur kunskap ska definieras, vad som gör en slutledning giltig, vad som skiljer vetenskap från icke-vetenskap, förklaringar, sanning och relativism och huruvida man kan argumentera rationellt i moraliska frågor.

Kursledare Henrik Ahlenius, fil.dr, Stockholms universitet, henrik.ahlenius@philosophy.su.se och Palle Leth, fil.dr, Stockholms universitet, palle. leth@philosophy.su.se
Tid Åtta fredagar kl. 12.30–15.00:
25/3–8/4, 22/4–20/5
Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Avgift 1 350 kr
Arrangemang nummer 221705

Kontinental filosofi

Aristoteles etik och politik

Fristående kurs: 7,5 poäng.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.
Vad menas med ett gott liv? Hur kunde det bäst delas med andra? Ja, hur kunde ett gott och rättvist samhälle vara utformat? Sedan det demokratiska statsskicket infördes i antikens Grekland, har frågor om etik och politik, som skilda men förbundna områden, befunnit sig i filosofins fokus. Inför höstens svenska val vänder sig denna kurs till källorna: Aristoteles traktat om *Politiken* och *Den nicomachiska etiken*. Med utgångspunkt i det goda och rätta som värden värda att eftersträva diskuterar vi definitionen av människan som "ett politiskt djur", tankar om det enskilt visavi det kollektivt goda, olika styrelseformer som kunde främja förhållandet, konstitutionens roll som garant över tid liksom den högaktuella frågan om medborgarrätt och bildningens roll för den kritiska medborgarens fostran.

Kursen riktar sig till den som söker en likaså kritisk förståelse av en värld beskriven i filosofi, konst och media. Deltagare kan ha följt kurser i

filosofi och/eller kontinental filosofi alternativt odlat motsvarande intresse. Varmt välkommen!

Kursledare Anna-Lena Renqvist, fil.dr, Södertörns högskola,
annalena.renqvist@filosofisktforum.se,
070-374 91 98

Tid Åtta torsdagar kl. 10.00–13.00:
31/3, 7/4, 21/4, 28/4, 5/5–19/5, 2/6

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 1 350 kr. Kostnad för kompendium ca 300 kr kan tillkomma.
Arrangemang nummer 221710

Geovetenskap

Sverige från grunden

Fristående kurs: 15 poäng. Moment 2:2.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.
Nybörjarkursen i geovetenskap lämnar nu det fasta berget och fortsätter med rullstensåsar, lera, torv och andra lösa avlagringar som täcker berggrunden. Kunskap om jordtäckets sammansättning är A och O för planering av bebyggelse och vägar, för jordbruk, skogsbruk och grundvattenuttag. Vissa jordarters vattenhalt kan vara problematisk då stabiliteten påverkas. Risken för plötsliga ras och skred är svårbedömd i tider av klimatförändring, då nederbördens förväntade ökning är en osäkerhetsfaktor. Större delen av jordtäcket är en produkt av inlandsisen, och dess åsar, kullar, platåer och andra lämningar berättar om drastiska klimatsvängningar.

Nya deltagare är välkomna.

Kursledare Anders Yrgård, fil.lic., i naturgeografi, Stockholms universitet, anders.yrgard@hotmail.com. Dessutom medverkar lärare från Stockholms universitet.
Tid Åtta tisdagar kl. 13.00–15.30:
15/2, 22/2, 1/3, 15/3, 22/3, 29/3, 5/4, 26/4
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge.
Ev. kan mindre övningssalar ställas till förfogande. Vid gynnsam årstidsutveckling förläggs studierna i lämplig omfattning utomhus.
Avgift 1 350 kr
Arrangemang nummer 221715

Historia

Sveriges historia – politisk och ekonomisk historia 800–2000

Grundkurs: 30 poäng. Moment 4:4.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.
Genom att studera historia kan du bättre förstå och diskutera det som händer i dagens samhälle,

här i Sverige och i världen. Kursen består av föreläsningar, seminarier och ett museibesök.

Under den fjärde terminens studier kommer vi att lära oss mer om Sverige. Fokus läggs på olika teman: statens utveckling från hövdingadöme till modernt välfärdssamhälle, ekonomins utveckling från byteshandel till global masskonsumtion samt kvinnors och mäns relationer från det gemensamma arbetet på gården via hemmafrun till dagens jämställda (?) kvinnor.

Nya deltagare är välkomna.

Kursledare Niklas Ericsson, fil.dr, Stockholms universitet, niklas.ericsson@historiker.se
070-731 19 48

Tid Åtta fredagar kl. 9.30–12.00:
11/2, 18/2, 25/2 (halvgrupp), 11/3 (halvgrupp), 18/3, 1/4, 8/4 (museibesök), 22/4 (halvgrupp), 29/4 (halvgrupp), 6/5. Obs! 22/4 och 29/4 ges kursen på Hagagatan 1.

Lokal Katasalen, ABF-huset, Sveavägen 41 och Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 1 350 kr. Kostnad för kompendier och museibesök 300 kr, tillkommer.

Arrangemang nummer 221720

Idéhistoria

Från franska revolutionen till fin de siècle

Grundkurs: 30 poäng. Moment 3:4.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.

Idéhistoria handlar om tänkandets historia från antiken till vår egen tid; föreställningar om världen och kosmos, naturen och kulturen, etiken och politiken.

Genom att studera idéhistoria får vi perspektiv på den världsbild vi har idag. Insikt, sammanhang och förståelse kan därför sägas vara nyckelord, som tillsammans med ämnets tvärvetenskapliga karaktär gör idéhistoria till ett utmärkt kompletterande ämne – inte bara för humanister och samhällsvetare utan även för medicinare, naturvetare och teknologer.

I den här delkursen studerar vi bl.a. romantiken och idealismen, de stora politiska ideologiernas uppkomst, positivismen och marxismen, Darwin och utvecklingsbiologin, kolonialismen och rastänkandet, samt livsfilosofin hos tänkare som Kierkegaard och Nietzsche.

Litteraturen omfattar främst fortsättningen i böcker som ingått i tidigare delkurser.

Nya deltagare är välkomna.

Kursledare Inga Sanner, professor emerita, Stockholms universitet, inga.sanner@idehist.su.se och Erland Sellberg, professor emeritus, Stockholms universitet, erland.sellberg@idehist.su.se

Tid Åtta onsdagar kl. 14.00–16.30: 16/2, 23/2, 2/3, 16/3, 20/4, 27/4, 4/5, 18/5. Obs! 23/2 och 4/5 ges kursen i Sandlersalen

Lokal Katasalen/Sandlersalen, ABF-huset, Sveavägen 41

Avgift 1 350 kr

Arrangemang nummer 221725

Konstvetenskap

Konst och arkitektur under 1900-talet

Fristående kurs: 15 poäng. Moment 2:2.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.

Kursen är en fördjupningskurs med fokus på 1900-talets internationella och svenska konst- och arkitekturhistoria. Den är en fortsättning på höstterminens kurs 2021.

Vi ser hur 1900-talets estetiska experimentlust gång på gång förändrar förutsättningarna för vad konst är och vad en konstnär gör. Vi möter de olika riktningarna under 1900-talets andra hälft liksom den politiska konsten och postmodernismen.

På arkitekturens område följer vi den modernistiska arkitekturen, den världsomspännande arkitekturstil som kallas den internationella stilen, liksom motståndet mot modernismen. Vi studerar också den experimentella och visionära arkitekturen under 1960-talet och postmodernismens genombrott på 1970- och 1980-talen.

Avslutningsvis ägnar vi oss åt den samtida konsten och arkitekturen.

Nya deltagare är välkomna.

Kursledare Peder Fallenius, fil.dr, verksam vid The Swedish Program, Handelshögskolan i Stockholm, peder.fallenius@swedishprogram.org, 070-254 16 16

Tid Åtta fredagar kl. 9.30–12.00:

11/2–25/2, 11/3–8/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge

Avgift 1 350 kr

Arrangemang nummer 221730

Fotografi: historiska och samtida ögonblick

Fristående kurs: 7,5 poäng.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.

I den här kursen följer vi fotografiets historia från dess rötter fram till idag. Vi börjar i 1800-talet där fotografi växer fram som medium, teknik och begrepp i relation till den vetenskapliga, ekonomiska och kulturella utvecklingen i och utanför Europa. Vi rör oss vidare genom 1900-talets

visuella kultur från modernism till postmodernism med fokus på hur fotografi förhåller sig till tidens tankar kring aura, autenticitet, retorik och manipulation. Slutligen landar vi i 2000-talets digitala värld där fotografi samspekar, mer eller mindre kritiskt, med frågor kring identitet då bilder på internet formar hur vi ser på oss själva, varandra och omvärlden. Under kursens gång möter vi ett rikt urval av fotografier och fotografier, vi diskuterar intressanta nyckeltexter, och vi prövar olika perspektiv som öppnar vår förståelse för vad fotografi är och kan vara.

Kursledare Vendela Grundell Gachoud, fil.dr, Stockholms universitet,
vendela.grundell@arthistory.su.se
Tid Åtta onsdagar kl. 10.00–12.30: 16/2–6/4
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 1 350 kr
Arrangemang nummer 221735

Med känsla för färg och form – att värdera och datera olika konstföremål med början från medeltiden till 1900-talet

Fristående kurs: 15 poäng. Moment 2:2.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.
Vill du kunna datera och värdera ett konstverk? Har du en tavla, ett smycke eller en porslinstallrik hemma och vill veta hur gammal den är eller vad den kan vara värd? Kursen syftar till att hjälpa dig med detta. Den omfattar två moment och sträcker sig över två terminer.

Moment 2 handlar om konsten från 1700-talet till våra dagar. Vi analyserar de viktigaste teknikerna, motiven och konstdragen som hjälper oss att placera ett föremål i rätt kontext. Under kursens gång kommer vi att göra flera besök på museer. Ta gärna med era konstverk till föreläsningarna!

Nya deltagare är välkomna.

Kursledare Svetlana Svensson, fil.dr, Stockholms universitet, s.ya.svensson@gmail.com
Tid Åtta fredagar kl. 12.30–15.00:
18/2, 4/3–18/3, 1/4, 8/4, 22/4, 6/5
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 1 350 kr
Arrangemang nummer 221740

Litteraturvetenskap

Renässans, barock och upplysningstid

Grundkurs: 30 poäng. Moment 2:4.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.
Människor har i alla tider berättat historier och skapat olika former av litteratur. I vår kurs

behandlas litteraturen och dess historia från antiken till nutid.

Kursens fyra moment syftar till att vidga förståelsen för olika typer av litterära verk från olika tider, att ge kunskap om främst den västerländska litteraturens utveckling, samt att ge inblick och övning i litteraturvetenskaplig teori och metodik.

Moment 2 omfattar den tidigmoderna epoken: renässans, barock och upplysningstid. Exempel på författare som läses är Petrarca, Boccaccio, Montaigne, Cervantes, Shakespeare och Racine. Fokus ligger på enskilda texter, men kursen ger även kunskaper om mer övergripande aspekter av den västerländska litteraturens historia. Vårens kurs förutsätter inga förkunskaper i litteraturvetenskap.

Nya deltagare är välkomna.

Kursledare Håkan Trygger, doktorand i litteraturvetenskap, Stockholms universitet,
hakan.trygger@littvet.su.se
Tid Åtta måndagar kl. 10.00–12.30:
14/2, 21/2, 7/3, 21/3, 4/4, 25/4, 9/5, 16/5
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 1 350 kr
Arrangemang nummer 221745

Litteraturens kvinnor – författare, läsare och teorier genom tiderna

Fristående kurs: 15 poäng. Moment 2:2.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.
Hur har idéer om kön och könsskillnader och deras betydelse för samhällsstrukturen påverkat och samverkat med litteraturen genom tiderna? Vad är en kvinnlig författare? Vilka berättelser skriver hon? Läser kvinnor på ett särskilt sätt? Hur kan vi tänka kring det ökande utbudet av tv-serier skapade av kvinnor? Hur har villkoren för skrivande och läsande kvinnor sett ut fram till våra dagar?

Under två terminer följer vi hur kvinnor framträtt i litteraturen som skrivande, som läsande, som teoretiker och som huvud- eller bipersoner i litterära verk, från skriftens begynnelse till nutiden. Vi gör nedslag i enskilda författarskap, tittar närmare på teman som kärleksromaner och sex, undersöker genrer som deckare och bästsäljare och utforskar teoretiska perspektiv genom närläsningar av romaner, och mycket mer.

Litteraturen utgör underlag för de föreläsningar som inleder varje lektionstillfälle. Utöver föreläsningssdelen ingår tid att tillsammans mer ingående diskutera enskilda verk. Teoretiska texter som diskuteras under kursen kommer att tillgängliggöras i PDF-format eller via länkar på hemsidan.

Nya deltagare är varmt välkomna – du behöver inte ha följt kursen under första terminen för att kunna hänga med.

Kursledare Anna Cavallin, fil.dr, Stockholms universitet, cavallinannam@outlook.com
Tid Åtta onsdagar kl. 14.00–16.30:
16/2, 23/2, 9/3, 23/3, 6/4, 20/4, 4/5, 18/5
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 1 350 kr
Arrangemang nummer 221750

Musikvetenskap

**Musiken i historien.
Från antiken till barocken**

Grundkurs: 30 poäng. Moment 1:4.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.
Kursen ger kunskap om den västerländska musikens historia ur ett kultur- och idéhistoriskt perspektiv, där musiken sätts i relief till det omgivande samhällets övriga kulturyttringar och sociopolitiska strömningar. Den första fristående kursen behandlar musiken från antiken till och med senbarocken runt 1750. De två följande momenten behandlar klassicismen och romantiken respektive 1900-talets konstmusik. Det avslutande momentet blir en fördjupning om kvinnor i musikens värld. Fokus i alla momenten ligger på noterad musik.

Kursledare Johanna Broman Åkesson, fil.dr, Stockholms universitet, johannabromanakesson@gmail.com
Tid Åtta onsdagar kl. 11.00–13.30: 16/2–6/4.
Obs! 23/2 och 6/4 ges kursen i Sandlersalen.
Lokal Katasalen/Sandlersalen, ABF-huset, Sveavägen 41
Avgift 1 350 kr
Arrangemang nummer 221755

Religionshistoria

Antikens religioner

Grundkurs: 30 poäng. Moment 4:4.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.
Vi lär känna de forntida religionerna kring Medelhavet och Mellersta Östern (Egypten, Mesopotamien, Grekland och Rom) samt bland folken i det förkristna Europa (kelter, slaver, balter). Kursen ger en översikt och förståelse för de forntida religionernas idéinnehåll och kult, deras historiska utveckling och förhållande till varandra. Dessa religioners poetiska myter, färgrika riter och föreställningar om livet, döden och

naturen har starkt påverkat den religiösa utvecklingen liksom övrig kultur. Kursens fyra moment är fristående och kan läsas var för sig och förutsätter inga förkunskaper i religionshistoria. Vårens moment kan med fördel läsas även av deltagare som tidigare läst andra delar av kursen.
Ett studiebesök tillkommer.

Kursledare Sten Skånby, fil.dr, Stockholms universitet, 070-812 67 57
Tid Åtta tisdagar kl. 10.00–12.30:
15/2–5/4
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 1 350 kr
Arrangemang nummer 221760

Statsvetenskap

Internationella relationer II

Fristående kurs: 7,5 poäng.

Momentet motsvarar 7,5 högskolepoäng.
Detta är en fortsättningskurs som bygger på kunskaper som inhämtats under introduktions- och översiktskursen i internationella relationer. Det är därför önskvärt, men inte nödvändigt, att man följt översiktskursen eller på annat sätt inhämtat motsvarande kunskaper.

Kursen behandlar systemteori och aktörsteori för analys av dagens internationella relationer samt ett flertal begrepps- och tankesystem som är aktuella i dagens värld. Diskussioner om begrepp som säkerhet, hot och samarbetsformer samt empiriska problem som vapenhandel, mänskliga rättigheter och nationalism i samband med aktuella händelser. Vad spelar staten för roll idag? Vilken roll har andra aktörer? Vilka former av hot mot stater och individer möter man idag, och ser de annorlunda ut jämfört med förr? Aldrig tidigare har internationella relationer varit så mångfacetterade och svåra att analysera, och aldrig har de varit så nödvändiga som idag.

Kursledare Bertil Nygren, docent, Stockholms universitet, bertil.nygren@statsvet.su.se
Tid Sex torsdagar kl. 13.30–16.00:
3/3–7/4, samt tisdag 8/3 kl. 13.30–16.00 och måndag 28/3 kl. 10.00–12.30
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Cambridge
Avgift 1 350 kr
Arrangemang nummer 221765

Kurser i studiecirkelform

Studiecirkeln är en studieform i det lilla formatet och förutsätter ett aktivt engagemang från deltagarnas sida.

Deltagarantalet är begränsat till mellan 6 och 14 deltagare (exklusive kursledaren) för de kurser som går på Hagagatan. Detsamma gäller distanskurserna.

Tid Vårterminens kurser pågår i tio eller tolv veckor, i normalfallet med start i vecka 7. Om någon lektion ställs in, t.ex. på grund av kursledarens sjukdom, läses den inställda lektionen i regel in i veckan efter den ordinarie kurstidens slut.

Lokalerna på Hagagatan är anpassade för personer med funktionsvariationer. Lokalerna är utrustade med wifi.

Anmälan För att försäkra dig om en plats bör du anmäla dig i god tid före vecka 7. Kurser med färre än sex deltagare ställs vanligtvis in. Kurser med 6–7 deltagare betalar en något högre avgift.

Lsåret 2021/2022

De flesta språkkurser är läsårskurser. Deltagare som följer en kurs som sträcker sig över två terminer har förtur till vårterminen.

Kostnader för kursmaterial kan tillkomma. Akademibokhandeln, Mäster Samuelsgatan 32, och Ferdosi bokhandel på Karlavägen 4 har studeranderabatt mot uppvisande av Senioruniversitetets kallelse. Om du beställer litteratur på nätet från Ferdosi är den redan rabatterad.

Distansundervisning

Några av vårens kurser genomförs på distans. Vi använder videoplattformen Zoom. Lektionerna leds av din kursledare och du och övriga deltagare kan ställa frågor och prata med varandra. Undervisningen kan ske med ljudfiler, filmklipp etc. precis som i ett vanligt klassrum.

Du kan delta i mötet från en dator, surfplatta eller en smart mobiltelefon.

Du får en inbjudan från kursledaren via e-post. I inbjudan finns en länk till kursen, som du klickar på. Inbjudan kan du även hitta på *Mina sidor*.

Kursledaren öppnar lektionen en kvart före den angivna starttiden för att kontrollera att kamera och mikrofon fungerar för samtliga deltagare.

Kontaktperson för språkcirklar och övriga studiecirklar är
Ann-Marie Engback,
073-981 47 16
annmarie.engback@icloud.com

För studiematerial, se respektive kursbeskrivning på hemsidan.

Språk

För att undervisningen ska bli givande för alla och resultatet gott är det viktigt att deltagarna i en språkgrupp har ungefär samma färdighetsnivå. Behöver du byta studiegrupp, kontakta Ann-Marie Engback.

För kurserna i moderna språk tillämpar Senioruniversitetet *Europarådets nivåskala*. Denna skalas färdighetsnivåer utgör grund för de olika språkens kursplaner A1, A2, B1, B2, C1 och C2.

För att få hjälp att hamna på rätt nivå, bör du göra ett eget språktest som du rättar själv. Webbaserad språkguide finns på hemsidan senioruniversitetet.se, se Språkguiden, där du kan testa dina kunskaper i de vanligaste språken.

Språkkurserna står i ordning efter kraven på förkunskaper.

Europarådets nivåskala för självbedömning

Europarådets nivåskala är en skala för självbedömning. Om du nått upp till målen för en viss nivå ska du följa en kurs på nästa nivå. Om du t.ex. har nått målen för A1 ska du alltså börja på nivå A2.

Nivå A1. Jag kan förstå och använda mycket enkla ord och fraser i de mest grundläggande vardagslivssituationerna. Jag kan presentera mig själv och andra och ställa frågor om t.ex. var och hur någon bor, var någon arbetar och jag kan själv svara på liknande frågor. Jag kan kommunicera hjälpligt på ett mycket enkelt sätt om samtalspartnern talar långsamt och tydligt.

Nivå A2. Jag kan förstå fraser och de vanligaste orden som har att göra med shopping, närgeografi o.d. Jag kan kommunicera i enkla sammanhang och använda ett antal fraser för att på ett enkelt sätt beskriva min familj och andra människor, hur jag lever och bor, min utbildningsbakgrund och mitt nuvarande eller senaste arbete.

Nivå B1. Jag kan förstå huvuddragen i tydligt standardspråk som man regelbundet möter i arbetet och på fritiden. Jag kan hantera de flesta situationer som kan uppstå under resor i ett område där språket talas. Jag kan oförberedd ge mig in i samtal om kända, vardagliga ämnen. Jag kan ge skäl och förklaringar till mina åsikter.

Nivå B2. Jag kan följa huvuddragen i komplexa texter. Inom mitt specialområde förstår jag även fackdiskussioner. Jag kan kommunicera flytande, så att ett samtal med en infödd går i stort sett problemfritt. Jag kan förklara min ståndpunkt i en problemsituation och kan diskutera olika lösningars för- och nackdelar.

Nivå C1. Jag kan läsa en stor mängd krävande, även längre texter. Jag kan uttrycka mig nästan helt spontant och obehindrat utan att leta efter ord. Jag kan använda språket effektivt för sociala och yrkesmässiga ändamål. Jag kan uttala mig klart och välstrukturerat om komplexa sakförhållanden och ge utförliga beskrivningar eller rapporter.

Nivå C2. Jag kan utan problem förstå så gott som allt som jag hör eller läser och referera fakta och argument. Jag kan uttrycka mig spontant och helt flytande i så gott som alla situationer. Jag kan förstå och använda stilvariationer och andra finesser (t.ex. ironi). Mitt språk är korrekt och varierat.

Arabiska

Beträffande nivåbeteckningarna A1–A2, se sid. 37.

Ledare:

George Nehme, auktoriserad tolk,
nehmegeorge@hotmail.com

A2+. Kommunikativ arabiska

Vi fortsätter att bygga upp ordförrådet och träna på grundläggande grammatik. Vi utvecklar förmågan att kommunicera muntligt och skriftligt. Textboken ger en insyn i bl.a. arabiskt liv och arabisk kultur.

Ledare George Nehme

Tid Tolv måndagar kl. 11.30–13.00:
14/2–9/5, ej 18/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221801

Engelska

Beträffande nivåbeteckningarna A2–C1, se sid. 37.

Ledare:

Bradley Knopff, B.A. in North American Literature, Ph.D. in Social Anthropology,
bdknopff@gmail.com

Mortimer McCarthy,
morty.mccarthy@folkuniversitetet.se

Jonathan Stoch,
jonstoch@hotmail.com, 070-766 06 10

A2. Improve your English

Kursen baseras på studier av kursbok, gruppvisa diskussioner och hörövningar. Stor vikt läggs vid ord, fraser, uttal och grammatik.

Ledare Mortimer McCarthy

Tid Åtta torsdagar kl. 11.30–13.00:
17/2–7/4 samt två onsdagar 30/3 och 13/4,
samma tid (rum Salamanca, 1 tr).

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne
Avgift 1 500 kr
Arrangemang nummer 221802

A2+/B1. Improve your English

Kursen baseras på studier av kursbok, gruppvisa diskussioner och hörövningar. Stor vikt läggs vid ord, fraser, uttal och grammatik.

Ledare Mortimer McCarthy

Tid Åtta torsdagar kl. 9.30–11.00:
17/2–7/4 samt två måndagar 28/3 och 11/4
samma tid (rum Salamanca, 1 tr).

Avgift 1 300 kr
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne
Arrangemang nummer 221803

B1. Discussing the Latest News

A course for those who want to practice their English by discussing what is happening in the world. As an integrated part of the course there will be stimulating discussions and debates focusing on the latest events in British, American and Swedish society. We will focus on good everyday English and a useful modern vocabulary.

Ledare Bradley Knopff

Tid Tolv fredagar kl. 9.30–11.00:
18/2–13/5, ej 15/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 1 760 kr
Arrangemang nummer 221806

Ledare Jonathan Stoch

Tid Tolv tisdagar 15/2–3/5:

Grupp 1 kl. 9.30–11.00

Grupp 2 kl. 11.30–13.00

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer Grupp 1 221808
Arrangemang nummer Grupp 2 221807

B2/C1. Discussing literature

We will discuss modern English literature from a novel or short stories as well as other literary extracts. This course will also give you the opportunity to build up and improve your English vocabulary. Each participant will be able to take part in a vibrant discussion forum regarding the authors' work as well as other chosen articles or materials.

Ledare Bradley Knopff

Tid Tolv onsdagar kl. 15.00–16.30: 16/2–4/5

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221809

C1. Discussing literature

We will discuss modern English literature from a novel or short stories as well as other literary extracts. This course will also give you the opportunity to build up and improve your English vocabulary. Each participant will be able to take part in a vibrant discussion forum regarding the authors' work as well as other chosen articles or materials.

Ledare Bradley Knopff

Tid Tolv måndagar kl. 15.00–16.30:

14/2–9/5, ej 18/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221810

Franska

Beträffande nivåbeteckningarna A1–C2, se sid. 37.

Ledare:

Carola Almqvist, fil.mag.,
almqvist.carola@gmail.com, 070-494 90 68

Pierre Barin-Turica, formateur Français langue étrangère (FLE), pbtusve@hotmail.com

Leila Brioschi, Master Français langue étrangère (FLE), leilabrioschi@gmail.com

Marie Bruneau, mariebruneau@yahoo.fr

Sigun Dafgård Norén, fil.dr,
s.dafgard@gmail.com, 08-84 85 18

Renate Gynnerstedt, fil.lic.,
renate.gynnerstedt@gmail.com, 08-10 68 61

Sylvia Martin, fil.mag.,
sylvia.maryann.martin@gmail.com,
073-209 80 60

Françoise Sule, universitetsadjunkt,
francoise.sule@telia.com

Muriel Wellander, formateur Français langue étrangère (FLE), muriel@wellander.com

A1. Français – débutants

En kurs för dig som är nybörjare. Kursen ger övningar i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal.

Andra terminen

Ledare Sigun Dafgård Norén

Tid Tolv fredagar kl. 12.30–14.00:

18/2–13/5, ej 15/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221812

Repetitionskurser (nivå A1 och A2)

A1. Vous avez oublié votre français?

En kurs för ”falska” nybörjare. Kursen vänder sig till dig som för länge sedan läst franska och som tycker dig ha glömt det mesta.

Andra terminen

Ledare Marie Bruneau

Tid Tolv tisdagar kl. 13.30–15.00:

15/2–17/5, ej 22/2, 1/3

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221816

Ledare Carola Almqvist

Tid Tio onsdagar kl. 9.30–11.00:

16/2–27/4, ej 13/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221817

Tredje terminen

Ledare Carola Almqvist

Tid Tio onsdagar kl. 11.30–13.00:

16/2–27/4, ej 13/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221818

Femte terminen

Ledare Marie Bruneau

Tid Tolv tisdagar kl. 15.30–17.00:

15/2–17/5, ej 22/2, 1/3

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221820

A2. Révisez votre français!

Vi friskar upp grammatik och ordförråd samt övar praktisk vardagsfranska.

Sjätte terminen

Ledare Leila Brioschi

Tid Tolv måndagar kl. 9.30–11.00:

14/2–23/5, ej 28/2, 11/4, 18/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221822

Ledare Pierre Barin-Turica

Tid Tolv måndagar kl. 12.45–14.15:

14/2–9/5, ej 18/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221823

Ledare Pierre Barin-Turica
Tid Tolv fredagar kl. 12.30–14.00:
18/2–13/5, ej 15/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221821

Tionde terminen

Form Distanskurs via Zoom
Ledare Muriel Wellander
Tid Tolv tisdagar kl. 9.30–11.00:
15/2–17/5, ej 1/3, 12/4
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221824

Ledare Muriel Wellander
Tid Tolv onsdagar kl. 9.30–11.00:
16/2–18/5, ej 2/3, 13/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221825

A2+. Révisez votre français!

Vi friskar upp grammatik och ordförråd samt övar praktisk vardagsfranska.

Ledare Sigun Dafgård Norén
Tid Tolv tisdagar kl. 14.30–16.00: 15/2–3/5
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221826

Ledare Muriel Wellander
Tid Tolv onsdagar kl. 11.15–12.45:
16/2–18/5, ej 2/3, 13/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221827

Ledare Muriel Wellander
Tid Tolv fredagar kl. 9.30–11.00:
18/2–20/5, ej 4/3, 15/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221828

Fortsättningskurser (nivå B1 och B2)

B1. Littérature, conversation et grammaire

Vi läser skönlitterära texter och tidningsartiklar samt utvecklar muntlig uttrycksförmåga, grammatisk säkerhet och ordförråd.

Ledare Pierre Barin-Turica
Tid Tolv torsdagar kl. 11.30–13.00:
17/2–12/5, ej 14/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221830

Ledare Sylvia Martin
Tid Tio fredagar kl. 9.30–11.00:
18/2–29/4, ej 15/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Avgift 1 300 kr
Arrangemang nummer 221831

Ledare Muriel Wellander
Tid Tolv fredagar kl. 11.15–12.45:
18/2–20/5, ej 4/3, 15/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221832

B1+. Littérature, conversation et grammaire

Ledare Sigun Dafgård Norén
Tid Tolv onsdagar kl. 13.30–15.00:
16/2–4/5
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221833

B1/B2. Littérature, conversation et grammaire

Ledare Leila Brioschi
Tid Tolv måndagar kl. 11.15–12.45:
14/2–23/5, ej 28/2, 11/4, 18/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221836

B2. Utiliser la langue pour parler d'aujourd'hui, améliorer votre production orale générale et votre prise de parole

En se basant sur des thèmes de discussion couvrant les principaux aspects de la vie quotidienne les participants développeront une aisance d'expression orale nécessaire dans différentes situations de communication. Supports multimédias variés (presse écrite, programmes télévisés ou radiophoniques).

Ledare Françoise Sule
Tid Tolv tisdagar kl. 9.30–11.00:
15/2–17/5, två uppehåll, datum meddelas senare
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221837

B2. Littérature et culture

Il était une voix l'Indochine ... trois auteurs francophones racontent

Objectif: Grâce à la lecture et l'analyse de trois romans contemporains, pouvoir approfondir sa connaissance et sa maîtrise du français. Les cours reposent sur la pratique de l'oral.

Marguerite Duras (*Un barrage contre le Pacifique*), Kim Thúy (*Ru*), Patrick Deville (*Kampuchéa*), Marguerite Duras, écrivaine française née à Saïgon, KimThúy, écrivaine québécoise d'origine vietnamienne, Patrick Deville, écrivain français.

Les trois livres sont disponibles en format poche. Disponibles sur internet ou à la librairie Hedengrens.

Form Fyra lektioner på distans via Zoom:
1/3, 22/3, 12/4, 3/5

Ledare Françoise Sule

Tid Tolv tisdagar kl. 13.15–14.45:

15/2–17/5, två uppehåll som meddelas senare

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221838

B2. Littérature et civilisation

Romanläsning, samtalsövningar och fördjupning av vissa grammatiska moment. Vi diskuterar också aktuella händelser/företeelser i det franska samhället med utgångspunkt i bl.a. tidnings-texter.

Ledare Pierre Barin-Turica

Tid Tolv torsdagar kl. 9.30–11.00:

17/2–12/5, ej 14/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221839

B2. Ne cessez pas de parler français!

Vi utvecklar förmågan att diskutera kring skönlitteratur, aktuella tidningstexter, filmer m.m.

Ledare Pierre Barin-Turica

Tid Tolv måndagar kl. 14.45–16.15:

14/2–9/5, ej 18/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221840

B2+. Lecture, conversation et grammaire

Textläsning, samtalsövningar och fördjupning av vissa grammatiska moment.

Max 10 deltagare.

Ledare Sylvia Martin

Tid Tio tisdagar kl. 10.30–12.00: 15/2–19/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Avignon

Avgift 1 500 kr

Arrangemang nummer 221842

Avancerade kurser (nivå C1 och C2)

C1. Lecture et discussion

Vi stabiliserar deltagarnas goda kunskaper i franska och utvecklar förmågan att diskutera med ett rikt och varierat ordförråd med utgångspunkt i texterna.

Ledare Renate Gynnerstedt

Tid Tio tisdagar kl. 10.30–12.00: 15/2–19/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221844

C2. Lecture et discussion

Vi utvecklar deltagarnas mycket goda förmåga att uttrycka sig i tal och skrift med ett avancerat ordförråd.

Ledare Renate Gynnerstedt

Tid Tio måndagar kl. 10.30–12.00:

14/2–25/4, ej 18/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

Avgift 1 500 kr

Arrangemang nummer 221845

Grekiska, nygrekiska

Beträffande nivåbeteckningarna A1–A2, se sid. 37.

Ledare:

Eva Broman, fil.lic.,

eva.broman@gmail.com, 08-85 44 27

A1. Nygrekiska – femte terminen

Vi bygger upp ett basordförråd och tränar grundläggande grammatik, vardagliga samtal och turistsituationer och får en orientering om det moderna Greklands samhällsliv och kultur.

Max 10 deltagare.

Ledare Eva Broman

Tid Tio onsdagar kl. 10.00–11.30: 16/2–20/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221850

A2. Nygrekiska – mellannivå

Vi fortsätter att bygga upp ett basordförråd och att träna grundläggande grammatik, vardagliga samtal och turistsituationer. Jämsides med språkundervisningen ges en orientering om det moderna Greklands samhällsliv och kultur. För att delta i kursen bör du ha läst kursboken *Ellinika Tora 2+2* eller ha motsvarande kunskaper.

Max 10 deltagare.

Ledare Eva Broman
Tid Tio onsdagar kl. 12.30–14.00: 16/2–20/4
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon
Avgift 1 500 kr
Arrangemang nummer 221851

Grekiska, klassisk

Ledare:
Staffan Edmar, fil.lic.,
staffan.edmar@outlook.com, 070-82 95 302

Klassisk grekiska för dig som är nybörjare eller vill återuppliva dina kunskaper

Andra terminen
Efter att ha blivit säkra på alfabetet lär sig kursdeltagarna snart att översätta enklare meningar, t.ex. filosofiska tänkespråk. Det antika Greklands märkliga kulturella blomstring utgör ett underliggande tema för språkstudierna och historiska platser som Aten, Delfi och Olympia introduceras. Vi kommer också att studera någon liten del av *Iliaden* eller *Odysséen* i översättning. I övrigt ägnas tiden åt grekiska lånord i svenskan och andra moderna språk.

Max 10 deltagare.

Ledare Staffan Edmar
Tid Tio måndagar kl. 10.30–12.00:
14/2–25/4, ej 18/4
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon
Avgift 1 300 kr
Arrangemang nummer 221855

Italienska

Beträffande nivåbeteckningarna A1–C1, se sid. 37.

Ledare:
Luminitza Beiu-Paladi, professor emerita,
luminitza.beiu-paladi@su.se

Leila Brioschi, Master i Français langue étrangère (FLE), leilabrioschi@gmail.com

Alberto Greco, M. Phil.,
alberto.greco@folkuniversitetet.se

Antonello Motta, fil.dr i teatervetenskap, Stockholms och Turins universitet,
antonellomotta@hotmail.com

Franco Pauletto, fil.dr i italienska, Stockholms universitet, franco.pauletto@gmail.com

Laura Petri Schwartz, fil.lic.,
laurapetri39@gmail.com, 070-593 04 12

A1. Italienska – nybörjare

Kurserna ger övningar i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal.

Andra terminen

Ledare Alberto Greco
Tid Tio tisdagar 15/2–19/4:
Grupp 1 kl. 9.30–11.00
Grupp 2 kl. 11.30–13.00

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca
Avgift 1 300 kr
Grupp 1 *Arrangemang nummer* 221860
Grupp 2 *Arrangemang nummer* 221859

Tredje terminen

Form Distanskurs via Zoom
Ledare Leila Brioschi
Tid Tio måndagar 14.00–15.30:
14/2–25/4, ej 18/4
Avgift 1 300 kr
Arrangemang nummer 221861

A2. Fortsättningskurser

Kurserna ger övningar i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal.

Sjätte terminen

Form Distanskurs via Zoom
Ledare Franco Pauletto
Tid Tio måndagar kl. 10.00–11.30:
14/2–25/4, ej 18/4
Avgift 1 300 kr
Arrangemang nummer 221864

Åttonde terminen

Form Distanskurs via Zoom

Ledare Franco Pauletto

Tid Tio tisdagar kl. 10.00–11.30: 15/2–19/4

Avgift 1 500 kr

Arrangemang nummer 221866

B1. Studiamo e parliamo italiano

Kursen ger övningar i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagssamtal.

Ledare Leila Brioschi

Tid Tolv torsdagar kl. 9.30–11.00:

17/2–19/5, ej 3/3, 14/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221868

B1+. Conversazione

Vi vidareutvecklar muntlig kompetens, ordförråd och grammatisk säkerhet. Vi läser en roman och diskuterar italienskt samhällsliv och kultur. Vi utvecklar förmågan att kommunicera muntligt och fördjupar vissa grammatiska moment. Utveckling av hörförståelse med utgångspunkt i en film kan läggas till. Du bör vara på en nivå som ligger över B1.

Ledare Alberto Greco

Tid Tio torsdagar 17/2–28/4, ej 14/4

Grupp 1 kl. 9.30–11.00

Grupp 2 kl. 11.15–12.45

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

Avgift 1 300 kr

Grupp 1 *Arrangemang nummer* 221872

Grupp 2 *Arrangemang nummer* 221873

B1/B2. Studiamo e parliamo italiano

Vi studerar texter, utvidgar ordförrådet och fördjupar grammatikkunskaperna samt tränar på att tala italienska.

Ledare Leila Brioschi

Tid Tolv torsdagar kl. 11.15–12.45:

17/2–19/5, ej 3/3, 14/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221871

B1+/B2. L'italiano parlato – introduktion till samtalsanalys

Samtalsanalys är empiriskt inriktad och fokuserar i detalj på social interaktion för att synliggöra hur sociala handlingar utförs i samtal (det vill

säga vad vi gör genom att samtala och *hur* vi gör det). Kursens fokus ligger på det talade italienska språket, som kommer att beskrivas och analyseras genom olika typer av övningar.

Form Distanskurs via Zoom

Ledare Franco Pauletto

Tid Tio tisdagar kl. 10.00–11.30:

15/2–19/4

Avgift 1 500 kr

Arrangemang nummer 221875

B1+/B2. Italiensk grammatik genom texter

Kursen fokuserar på grammatik och språkstruktur i ett kontrastivt perspektiv. Grundläggande aspekter av italiensk grammatik, morfologi och syntax behandlas i form av språk-analytiska övningar och genom översättning mellan italienska och svenska.

Form Distanskurs via Zoom

Ledare Franco Pauletto

Tid Tio torsdagar kl. 10.00–11.30:

17/2–28/4, ej 14/4

Avgift 1 500 kr

Arrangemang nummer 221876

B2. Leggiamo e parliamo Italiano

Vi läser och analyserar en roman, tränar på att tala italienska för att utvidga ordförrådet och fördjupar grammatikkunskaperna.

Ledare Laura Petri Schwartz

Tid Tio tisdagar kl. 13.30–15.00:

1/3–3/5

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221880

C1. L'Italia e i suoi film

Vi presenterar italienska filmer och analyserar dem tillsammans. Deltagarna tränas under kursen i att uttrycka sig på god italienska samt debattera och argumentera för sina åsikter. Kursen är en fristående fortsättning på tidigare italienska filmkurser.

Ledare Antonello Motta

Tid Tio måndagar kl. 11.30–13.00:

14/2–25/4, ej 18/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221878

C1. Alberto Moravias Rom från litteratur till film

Vi utvecklar deltagarnas redan mycket goda förmåga att uttrycka sig på italienska genom att läsa och diskutera *Racconti romani* av Alberto Moravia.

Ledare Luminitza Beiu-Paladi
Tid Tio torsdagar kl. 13.15–14.45:
17/2–28/4, ej 14/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 1 300 kr
Arrangemang nummer 221879

Latin med allmän språkkunskap

Beträffande nivåbeteckningarna A1–C2, se sid. 37.

Ledare:

Leif Bergman, fil.lic.,
leifbergman43@hotmail.com, 076-173 32 41

Anders Ohlsson, fil.mag.,
aohlsson38@gmail.com, 076-192 73 64

Kjell Weinius, fil.mag.,
kjell.weinius@telia.com, 070-562 47 57

Ord med historia – allmän språkkunskap

Ämnet är det svenska språket med tonvikt på de internationella lånorden från latin och grekiska. Genom att analysera ordbildning och betydelseförändringar stärker du ditt svenska ordförråd och ökar din förståelse av ord i andra språk. Ord med intressant ursprung (etymologi) undersöks. Kontakten med rent latin består av kända sentenser av typen *Veni, vidi, vici* och terminologin inom några vetenskaper. Denna enterminkurs kan också passa som förberedelse till studier av klassiska eller moderna språk.

Ledare Kjell Weinius
Tid Tio onsdagar kl. 11.15–12.45:
16/2–27/4, ej 6/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 1 400 kr
Arrangemang nummer 221881

A1. Lär dig latin – alla tiders språk!

Tredje terminen

Vi fortsätter att läsa kortare texter, till exempel ett antal välkända sentenser och citat ur den

latinska litteraturen, Suetonius spännande berättelse om mordet på Julius Caesar samt den mässtext som sedan urminnes tider använts i den romersk-katolska kyrkan, och som tonsatts av mästare som Bach och Beethoven. Vi kommer också att studera ytterligare något kapitel ur *Orbis pictus*, den märkliga läroboken i latin från mitten av 1600-talet.

Vi befinner oss fortfarande på nybörjarstadiet, och därför välkomnas nytilkomna kursdeltagare. Kursen passar också bra för dem som vill friska upp sina gamla latinkunskaper från gymnasiet.

Max 10 deltagare.

Ledare Leif Bergman
Tid Tolv fredagar kl. 10.30–12.00:
18/2–13/5, ej 15/4
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon
Avgift 1 660 kr
Arrangemang nummer 221882

A1. Lär dig latin – alla tiders språk!

Sjätte terminen

Denna termin handlar helt och hållet om Gajus Julius Caesar. Vi studerar en originaltext, några tillrättalagda texter och några översättningar, vilka alla belyser Caesar och tiden han levde i. Vi fortsätter genomgången av grundläggande formlära och syntax. I samband med textläsningen behandlas ords betydelser och etymologi samt ordens avläggare i svenska och andra moderna språk.

Ledare Kjell Weinius
Tid Tio onsdagar kl. 13.15–14.45:
16/2–27/4, ej 6/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 1 300 kr
Arrangemang nummer 221883

A2. Lär dig latin – alla tiders språk!

Åttonde terminen

Vi inleder textläsningen med lätt bearbetade originaltexter från den latinska bibelöversättningen, *Versio vulgata*. Vi läser dikter ur *Carmina Burana* samt lyssnar på delar av Carl Orffs tonsättning av dikterna. Vi studerar den grekisk-latinska terminologin inom ett vetenskapsområde och fortsätter genomgången av grundläggande formlära och syntax samt latinska suffix. Vi går igenom ords betydelser och etymologi samt latinets långivande ordstammar och därifrån kommande latinska lånord i svenska och andra moderna språk.

Ledare Kjell Weinius
Tid Tio onsdagar kl. 15.00–16.30:
16/2–27/4, ej 6/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 1 500 kr
Arrangemang nummer 221884

B1. Lär dig latin – alla tiders språk! Från Livius till Plinius

Vi läser till slutet av vårt urval av välkända sentenser och stålblanka romarcitat och även något längre texter, som vi väljer tillsammans från ett kurstillfälle till ett annat. Vi börjar förslagsvis med Adam av Bremens berömda beskrivning av hednatemplet i Uppsala och fortsätter med ett urval av favoriter bland texter av exempelvis Horatius, Martialis, Tacitus, Plinius den yngre, Olaus Magnus eller varför inte något ur Nya Testamentet, eller någon martyrb berättelse?

Ledare Leif Bergman
Tid Tolv torsdagar kl. 15.00–16.30:
17/2–12/5, ej 14/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna
Avgift 1 660 kr
Arrangemang nummer 221885

C2. Några framträdande gestalter och dramatiska episoder i Roms historia

Under 300-talet e.Kr. verkade vid det romerska kejsarhovet två historiografer. En av dem, Sextus Aurelius Victor, var god vän med kejsar Iulianus Apostata ("avfällingen"). Denne gav honom höga poster vid sitt hov. Bland de historiska verk som tillskrivs Aurelius Victor kan nämnas *Liber de viris illustribus urbis Romae*, ett stort antal korta men välskrivna biografier med många värdefulla notiser.

Som komplement till Aurelius Victor läser vi den andre historiografen, Eutropius, som verkade vid kejsar Valens hov. På dennes önskan skrev Eutropius *Breviarium ab urbe condita*, en sammanfattning av Roms historia från Romulus till och med Iovianus (363–364 e.Kr.).

Nya deltagare är välkomna.

Ledare Anders Ohlsson
Tid Tio onsdagar kl. 12.30–14.00:
6/2–20/4
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien
Avgift 1 300 kr
Arrangemang nummer 221888

Ryska

Beträffande nivåbeteckningarna A1–C1,
se sid. 37.

Ledare:

Natasha Alexeeva, fil.mag.,
natalexeeva@gmail.com

Gun Dahlberg, fil.mag.,
gung.dahlberg@gmail.com, 08-722 04 23

Nina Kyrklund, akademiska studier i ryska,
nina.kyrklund@telia.com

A1. Ryska – nybörjarkurs

Andra terminen

Vi lär in och övar basordförråd, grundläggande grammatik, vardagliga samtal samt turist-situationer.

Ledare Nina Kyrklund
Tid Tio måndagar kl. 9.30–11.00:
14/2–25/4, ej 18/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 1 300 kr
Arrangemang nummer 221890

A2. Ryska – fortsättningskurs

Sjätte terminen

Vi lär in och övar basordförråd, grundläggande grammatik, vardagliga samtal samt turist-situationer. För att delta i denna kurs bör du ha studerat ryska vid Senioruniversitetet minst fem terminer eller ha motsvarande kunskaper.

Ledare Nina Kyrklund
Tid Tio måndagar kl. 11.15–12.45:
14/2–25/4, ej 18/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford
Avgift 1 500 kr
Arrangemang nummer 221891

A2+/B1. Lär dig mer ryska

Kursen vänder sig till dig som har gått motsvarande sex terminer på Senioruniversitetet (3 år på gymnasiet) och har gått igenom grundläggande rysk grammatik. Vi läser enklare texter, ser lättare ryska program, repeterar grammatik, har skrivövningar och övar oss i att tala ryska. Kursledaren tillhandahåller tills vidare det under-visningsmaterial som behövs.

Ledare Gun Dahlberg
Tid Elva onsdagar kl. 10.30–12.00: 16/2–27/4
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena
Avgift 1 630 kr
Arrangemang nummer 221892

B1+. Lär dig mer ryska

Vi fortsätter i läroboken *Colloquial Russian 2*, kap. 4–5.

Vi använder oss också av andra texter och ser och hör ryska program, filmer och sånger.

Ledare Gun Dahlberg

Tid Tio måndagar kl. 13.30–15.00:

14/2–25/4, ej 18/4, samt torsdag 28/4

kl. 12.30–14.00 (rum Avignon, 2 tr).

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

Avgift 1 430 kr

Arrangemang nummer 221893

B2+. Lär dig mer ryska

Vi samtalar och läser texter av olika slag och tar upp viss avancerad grammatik. Vi ser och lyssnar på ryska program, filmer m.m. Vi fortsätter att läsa Olga Tjechovas memoarer och modernare korta noveller.

Ledare Gun Dahlberg

Tid Elva onsdagar kl. 13.30–15.00:

16/2–27/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

Avgift 1 430 kr

Arrangemang nummer 221894

C1. Ryska – textstudier och konversation

Varierat kursinnehåll med tonvikt på muntlig färdighet och översättning. Vi läser utdrag ur böcker av ryska författare.

Nya deltagare är välkomna efter samråd med kursledaren.

Max 10 deltagare.

Ledare Natasha Alexeeva

Tid Tolv måndagar kl. 13.30–15.00:

14/2–9/5, ej 18/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

Avgift 1 760 kr

Arrangemang nummer 221895

Spanska

Beträffande nivåbeteckningarna A1–B2, se sid. 37.

Ledare:

Catalina Arianzen, fil.dr,

catalina.arianzen@gmail.com, 073-072 51 00

Astrid Mellbom, fil.lic.,

astrid.mellbom@telia.com, 070-228 09 41

Claudia Muñoz, engelsk- och spansklärare,

claudia.munoz@folkuniversitetet.se

Anna Rosén Lorentzon, fil.kand., adjunkt,

anna.r.lorentzon@outlook.com

Ellen Stöckert, fil.mag.,

ellen.stockert@gmail.com

Sarahí Vélez Zanatta, fil.lic. i kommunikations-

vetenskap, sarahivelez@icloud.com

A1. Spanska – nybörjarkurs

Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turist-situationer.

Första terminen

Ledare Sarahí Vélez Zanatta

Tid Tolv måndagar kl. 13.30–15.00:

14/2–9/5, ej 18/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221901

Andra terminen

Ledare Sarahí Vélez Zanatta

Tid Tolv måndagar kl. 11.30–13.00:

14/2–9/5, ej 18/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221900

Tredje terminen

Ledare Astrid Mellbom

Tid Tio torsdagar kl. 11.30–13.00:

17/2–28/4, ej 14/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221902

Fjärde terminen

Ledare Anna Rosén Lorentzon

Tid Tolv onsdagar kl. 13.00–14.30:

16/2–11/5, ej 30/3

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221903

Sjätte terminen

Ledare Catalina Arianzen

Tid Tolv onsdagar kl. 13.30–15.00: 16/2–4/5

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

Avgift 1 760 kr

Arrangemang nummer 221905

A2. Fortsättningskurser

Vi fortsätter att utvidga ordförrådet, studerar nya grammatiska moment och övar konversation.

Åttonde terminen

Ledare Claudia Muñoz

Tid Tolv tisdagar kl. 11.15–12.45:

15/2–3/5

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221908

Ledare Ellen Stöckert

Tid Nio onsdagar kl. 12.30–14.00: 16/2–13/4,

samt fredag 25/3 kl. 11.00–12.30

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221910

Nionde terminen

Ledare Ellen Stöckert

Tid Nio onsdagar kl. 14.30–16.00: 16/2–13/4,

samt fredag 25/3 kl. 13.00–14.30

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221911

A2+. Fortsättningskurser

Ledare Astrid Mellbom

Tid Tio torsdagar kl. 9.30–11.00:

17/2–28/4, ej 14/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221912

Ledare Catalina Arianzen

Tid Tolv måndagar kl. 13.15–14.45:

14/2–9/5, ej 18/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221915

B1. Spanska texter, grammatik och konversation

Vi studerar autentiska texter, såväl litterära som tidningstexter. Vi fortsätter att befästa och utvidga ordförrådet, repetera grammatik och öva konversation.

Ledare Catalina Arianzen

Tid Tolv torsdagar kl. 13.15–14.45:

17/2–12/5, ej 14/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221920

Ledare Claudia Muñoz

Tid Tolv tisdagar kl. 13.15–14.45:

15/2–3/5

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221921

Ledare Astrid Mellbom

Tid Tio onsdagar kl. 9.30–11.00: 16/2–20/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221923

B2+. Spanska texter, konversation och grammatik

Vi läser skönlitterära texter och tidningsartiklar samt utvecklar muntlig uttrycksförmåga, grammatik och utvidgar ordförrådet.

Ledare Catalina Arianzen

Tid Tolv tisdagar kl. 15.00–16.30:

15/2–3/5

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221925

Tyska

Beträffande nivåbeteckningarna A1–C2, se sid. 37.

Ledare:

Barbro Berndt, fil.mag.,
babro.berndt@gmail.com

Margareta Borg, fil.mag., 08-660 91 45

Ingrid Holm, jur.dr,
ingrid.holm@folkuniversitetet.se

Margareta Pettersson, fil.mag.,
meg.pettersson@gmail.com, 08-668 65 06

A1. Tyska – nybörjarkurs

Kursen ger övning i basordförråd, grundläggande grammatik och vardagliga samtal samt turist-situationer.

Andra terminen

Ledare Ingrid Holm

Tid Tio tisdagar kl. 9.30–11.00: 15/2–19/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221930

A2. Tyska – lättare texter

Kursen vänder sig till dig som läst tyska för länge sedan och tror att du har glömt mycket. Vi övar textförståelse, konversation och ordkunskap med utgångspunkt från den text vi läser samt repeterar basgrammatik.

Andra terminen

Ledare Ingrid Holm

Tid Tio tisdagar kl. 11.30–13.00: 15/2–19/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221932

Åttonde terminen

Ledare Barbro Berndt

Tid Tolv fredagar kl. 11.30–13.00:

18/2–13/5, ej 15/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221934

B1. Tyska texter, konversation och grammatik

Kursen passar dig som har förkunskaper på B1-nivå. Vi utvecklar vidare muntlig och skriftlig språkkompetens, ordförråd och grammatik. Vi läser skönlitterära texter och diskuterar aktuella händelser i de tysktalande länderna.

Form Distanskurs via Zoom

Ledare Ingrid Holm

Tid Tio torsdagar kl. 10.00–11.30:

17/2–28/4, ej 14/4

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221938

B1+. Tysk konversation och textläsning

Vi utvecklar språkfärdigheten i tal och i läs- och hörförståelse. Huvudvikten läggs vid konversation och diskussion med utgångspunkt i den lästa texten, samt vid grammatik och ordförrådsövningar. Vi läser och diskuterar artiklar från tysktalande länder.

Ledare Margareta Pettersson

Tid Tio torsdagar kl. 13.30–15.00:

17/2–28/4, ej 14/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Sorbonne

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221940

C2. Friedrich Dürrenmatt: Der Richter und sein Henker

Vi fördjupar språkkunskaperna genom grammatikrepetitioner och övningar i grammatik och ordkunskap. Konversation i anslutning till de lästa texterna. Aktuella händelser i det tyska samhället belyses från bl.a. tidningstexter och nyhetssändningar.

Ledare Margareta Borg

Tid Tolv onsdagar kl. 9.30–11.00: 16/2–4/5

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221944

Övriga studiecirklar

Läsåret 2021/2022

Deltagare som följer en kurs som sträcker sig över flera terminer har förtur till påföljande termin.

Filmkunskap

Ledare:

Antonello Motta, fil.dr, teatervetenskap, Stockholms och Turins universitet, antonellomotta@hotmail.com

Filmanalys – Auteurfilmer

Vi kommer att analysera olika filmer av regissörer som kan definieras som "auteur" enligt begreppet som skapades av de franska filmkritikerna på 50-talet.

Max 16 deltagare.

Ledare Antonello Motta

Tid Tio måndagar kl. 13.30–15.00:
14/2–25/4, ej 18/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221950

Filosofi

Ledare:

Karin Linnell, högskoleadjunkt, karin@skogell.com

Vad innebär det att existera? Grundkurs

Sätt dig in i filosofiska resonemang! Du får insikter i hur olika filosofer – främst Søren Kierkegaard – har reflekterat kring djupa existentiella frågor. Existentiell hälsa innebär bland annat att du får ett fungerande språk för att uttrycka dina känslor, vilket gör dem mer hanterbara. Filosofi betyder kärlek till vishet, vilket under antiken innebar en strävan efter det sanna, det goda och det sköna. Tillsammans reflekterar vi utifrån dessa begrepp och fokuserar på vad en av våra mest kända existencialister i den västerländska filosofihistorien menar är innebörden av att vara människa. Vidare behandlas människans sårbarhet i svåra situationer.

Vi tar också upp existentialismens grund-

läggande frågor om livets mening, frihetens möjlighet, självmedvetenhet, ansvar och ångest.

Ledare Karin Linnell

Tid Tolv tisdagar kl. 13.15–14.45: 15/2–3/5

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Bologna

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221952

Historia

Ledare:

Helmut Lechner, fil.mag., magic16tumleh@gmail.com, 070-640 94 34

Jan Stålhammar, docent, jan.stalhammar@pubcare.uu.se, 070-578 28 68

Erik Tängerstad, fil.kand., tangerstad@gmail.com, 08-663 30 99

Eva Åhrén, fil.dr, eva.ahren@ki.se

Mellanöstern – från korsfararna till IS

Vi beskriver kort de tre världsreligionerna som har sitt ursprung i området och fortsätter med islams expansion på 600-talet. Korstågen och dess följder för Europa berörs. Kontakten med den muslimska kulturen är viktig för den europeiska renässansens utveckling. Kolonialmakternas intresse för området behandlas. Vi fortsätter med sionismens framväxt i slutet på 1800-talet och de båda världskrigens påverkan på regionen. 1948 skapar det judiska folket en egen stat i Palestina, vilket leder till krig och konflikter. Vi kommer även att undersöka stormakternas agerande i området, den iranska revolutionen och de båda krigen mot Saddam Husseins Irak. Slutligen undersöker vi den arabiska vårens turbulens, liksom framväxten och bekämpningen av IS och utvecklingen i området efter IS:s fall.

Max 16 deltagare.

Ledare Helmut Lechner

Tid Tio tisdagar kl. 9.30–11.00: 15/2–19/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221955

Från Alexander II till Putin

Kursen kommer att belysa tsar Alexander II:s reformpolitik. Intelligentians roll under 1800-talet skildras liksom tsardömet fall 1917, den ryska revolutionen och den påföljande stalinistiska perioden. Chrusjtjov, Brezjnev och sovjetstatens upplösning under Gorbatsjov berörs. Jeltsins och Putins väg till makten kommer också att behandlas och fokus läggs på Putins maktutövning de senaste 20 åren. Kursdeltagarna kommer tillsammans med kursledaren att gemensamt besluta vilka teman som ska ges mer tid och fördjupning. Om intresse finns kan kursdeltagarna erbjudas att delta i en rysslandsresa efter avslutad kurs.

Max 16 deltagare.

Ledare Helmut Lechner
Tid Tio tisdagar kl. 15.30–17.00: 15/2–19/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Avgift 1 300 kr
Arrangemang nummer 221956

Tre teman i USA:s historia

Vi börjar med Osage-indianerna i Oklahoma som en kort period på tjugotalet blir landets rikaste indianer. Det handlar om olja, mord och FBI:s födelse. Nästa tema behandlar frågan: Har USA haft en skuggregering under presidenterna F.D. Roosevelt, H. Truman, I. Eisenhower och J.F. Kennedy under ledning av bröderna John Foster Dulles och Allen Dulles (CIA-chef)?

Det tredje temat rör sig om förhållandet mellan presidenterna Trump och Putin. Trump hade betydande kontakter med ryska intressen redan på 1990-talet och mycket pekar på att ryska pengar hjälpte honom att vinna valet 2016.

Max 16 deltagare.

Ledare Helmut Lechner
Tid Tio onsdagar kl. 9.30–11.00:
16/2–20/4, samt måndag 11/4 och torsdag 21/4
kl. 15.30–17.00
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221958

Weimarrepubliken – mellankrigstidens Europa sett från Tyskland

Kursen gavs senast hösten 2021.
Weimarrepubliken har blivit en stående referens när vi idag diskuterar vår egen samtid, oavsett om det handlar om politik, historia, ekonomi eller sociala förhållanden. Men vad menas med Weimarrepubliken? Kursen syftar till att såväl

introducera som att fördjupa förståelsen kring mellankrigstidens Europa, med den första tyska republiken som fokus. Vid kursens början bestämmer kursdeltagarna om fokus ska läggas på kulturella, politiska eller socioekonomiska aspekter av Weimarrepubliken.

Ledare Erik Tängestad
Tid Tolv torsdagar kl. 13.30–15.00:
17/2–19/5, ej 3/3, 14/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Salamanca
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221959

Hannah Arendt – om revolutionen

Vi läser och diskuterar Hannah Arendts bok *Om revolutionen* (översättning Henrik Gundenäs, med förord av Anders Burman: Daidalos förlag, 2021).

Samhällsvetaren och filosofen Hannah Arendt (1906–1975) kan ses som en av de mest diskuterade och inflytelserika tänkarna i dagens samhälle. Under efterkrigstiden, från 1940-talet till sin död 1975, var hon huvudsakligen verksam i USA och det är under denna period hon kom att nå världsrökt som en av sin samtids mest originella tänkare och samhällsdebattörer. Hon kom att rikta hård kritik mot det moderna samhällets totalitära tendenser, såväl inom politiken, som inom marknadsekonomin och det moderna samhällets organisering i stort. I sin bok *Om revolutionen*, ursprungligen publicerad 1963, diskuterar hon skillnaden mellan en europeisk och en amerikansk upplysningstradition utifrån det som hon uppfattar vara skillnaden mellan den franska och den amerikanska revolutionen.

Ledare Erik Tängestad
Tid Tolv måndagar kl. 14.30–16.00:
14/2–16/5, ej 28/2, 18/4
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221960

Medicinhistoriska nedslag

Ur samlingarna på Medicinhistoriska museet i Uppsala och Hagströmerbiblioteket vid Karolinska institutet, Stockholm.

En gemensam studiecirkel mellan Uppsala Senioruniversitet och Senioruniversitetet i Stockholm.

Vi berättar om hur vård, medicin och livsvetenskap utvecklats i Sverige från tidigmodern tid till 1900-talet, speglat i föremål, bilder, arkivhandlingar och böcker vid Medicinhistoriska museet i Uppsala och Medicinens historia och

kulturarv, Hagströmerbiblioteket. Historiska samlingar är nödvändiga förutsättningar för kunskap om historiska företeelser. Du som deltar får en möjlighet att se unika miljöer och kulturarvssamlingar som vittnar om medicinshistorien. I filmer och visningar berättar vi om allt från tidigmoderna läkemedel till molekylärbiologi. De fyra första tillfällena är digitala och i anslutning till dessa planeras för diskussion via Zoom. Cirkeln avslutas med besök på plats i Stockholm respektive Uppsala. Deltagarna ordnar transporter själva.

Max 15 deltagare.

Form Distanskurs via Zoom och två studiebesök

Ledare Jan Stålhammar, Eva Åhrén

Tid Fyra onsdagar kl. 13.00–14.15: 16/2, 23/2, 2/3, 16/3 samt studiebesök onsdagarna 6/4, 27/4 kl. 13.15–14.45

Avgift 650 kr

Arrangemang nummer 221962

Konsthistoria

Konstkurserna i studiecirkelform är av grundläggande och översiktlig karaktär. Den som efterfrågar fördjupning hänvisas till universitetskurserna i konstvetenskap, till föreläsningsserierna eller till arrangemangen i samarbete med de olika konsthallarna.

Ledare:

Lars G Henricson, fil.kand.,
henricsonlarsg@gmail.com, 073-992 39 26

Svetlana Svensson, fil.dr,
s.ya.svensson@gmail.com

Stolta stad! Stockholmiana

Kursen ger en bred kulturhistorisk översikt över Stockholms utveckling. Från den medeltida lilla staden, vänd mot den växande handeln med länderna runt Östersjön, via stormaktstidens palatsbyggen och medvetna stadsplanering, industrialismens fabriker och hyreskaserner, till dagens moderna storstad. Vi ser också på konstnärernas tolkningar av de olika tidsepokenas stockholmsvyer.

Max 16 deltagare.

Ledare Lars G Henricson

Tid Tolv fredagar kl. 11.30–13.00:

18/2–13/5, ej 15/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221965

Möbler och inredning i Sverige

Vi kommer att studera hur möbel- och inredningsideal skiftar över tiden: Vasatidens och barockens pompösa stilideal följs av rokokons och den gustavianska tidens elegans och behag. Karl XIV Johans empire ersätts i mitten av 1800-talet av industriell produktion och historiska stilimitationer, som fyller de ofta överlastade gemaken. Vi möter de betydande konstnärerna och formgivarna – Precht, Haupt, Malmsten och Jonas Bohlin.

Max 16 deltagare.

Ledare Lars G Henricson

Tid Tolv fredagar kl. 13.30–15.00:

18/2–13/5, ej 15/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221966

Den ryska konsten – förutsättningar, särdrag och utmaningar

Relationen mellan Europa och Ryssland är ett ämne som ligger i fokus i den nutida debatten. Vad kan konsten berätta om ryska särdrag och Rysslands förhållande till omvärlden? Vi analyserar utvecklingen av den ryska konsten från varjagernas ankomst till revolutionen. Under de första tillfällena betraktar vi Rysslands medeltida konst. Fokus kommer att ligga på att tillsammans med deltagarna kunna datera och analysera ikoner och andra föremål från den ryska medeltida konsten. De följande tillfällena handlar om den ryska konsten från 1600-talet till revolutionen. I centrum av våra diskussioner står Rysslands försök att efterlikna västvärlden och det konstnärliga livet i Sankt Petersburg och Moskva.

Ledare Svetlana Svensson

Tid Tolv torsdagar kl. 10.00–11.30:

17/2–19/5, ej 24/2, 14/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 1 560 kr

Arrangemang nummer 221967

Det nutida Ryssland. Rysk konst från revolutionen fram tills idag. Del III

Rysslands politik ligger i fokus i den nutida debatten. Det sägs att Ryssland är på väg tillbaka till Sovjetliknande system. Vad kan konsten berätta om Rysslands system och idéer under 1900-talet och hur påverkar det vår förståelse av Sovjettiden?

Vi betraktar den ryska konsten från 1800-talets andra del fram till början av 2000-talet.

Vi analyserar Rysslands konstnärliga försök att utforska sina nationella egenheter som t.ex. ”Vandrarnas konst” och den ryska jugendstilen. Vidare betraktar vi landets sätt att bearbeta tragiska erfarenheter samt försöker förstå det ryska sättet att etablera sig på nytt på den internationella arenan. Vi följer utvecklingen av vissa konstnärers verksamheter t.ex. Kandinskij och Dejneka, vars konst visar på de största rörelserna inom det ryska konstnärliga livet under 1900-talet.

För att förstå den ryska konsten och dess plats i den västeuropeiska omvärlden kommer vi även att göra ett studiebesök.

Nya deltagare är välkomna.

Ledare Svetlana Svensson
Tid Tolv fredagar kl. 10.00–11.30:
18/2–13/5, ej 15/4
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221968

Litteratur

Ledare:

Maria Bergom Larsson, fil.dr, kulturskribent,
070-497 18 42,
maria_bergom_larsson@hotmail.com

Christer Blomkvist, fil.lic.,
christerblomkvist9@gmail.com

Margareta Borg, fil.mag., 08-660 91 45

Catherine Dahlström, docent i engelska,
catherine.dahlstrom@ownit.nu

Sonja Fredriksson, fil.kand.,
sonjafredriksson@live.se, 08-783 03 28

Litterära klassiker

En kurs för dig som har ett djupare intresse av att läsa, analysera och diskutera litterära klassiker. De aktuella verken belyses ur såväl historisk som litteraturvetenskaplig synvinkel. Vi behandlar Charles Dickens, *David Copperfield*, Edgar Allan Poe, *Korpen*, Sofokles, *Kung Oidipus*.

Kurstid Läsåret 2021/22
Ledare Margareta Borg
Tid Tolv torsdagar kl. 10.30–12.00:
17/2–12/5, ej 14/4
Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221969

How dare you ...

Greta Thunbergs tal inför FN:s Generalförsamling ställer oss alla till svars. Vilken domstol åberopar hon? Inför vem är vi ansvariga för klimathotet, döende hav och massutplåning av arter? Vem ställer oss till svars för hur vi lever våra liv? Framtiden? Kommande generationer? Gud? Vi vill utforska vad skönlitteraturen kan ge oss för svar på frågor om gott och ont, ansvar och skuld.

Vi läser Svetlana Aleksijevitj *Bön för Tjernobyl*, Kerstin Ekman *Löpa varg* och Lars Ahlin, *Natt i marknadstältet*.

Läsningen ska ha påbörjats till första mötet.
Max 16 deltagare.

Kurstid Läsåret 2021/22
Ledare Maria Bergom Larsson
Tid Tolv tisdagar kl. 13.30–15.00:
15/2, 22/2, 8/3–10/5
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Avgift 1 560 kr
Arrangemang nummer 221970

På spaning i poesi

Vi läser och talar om dikter i studiecirkelform. Kopierat material används och deltagarna föreslår vilka poeter vi ska läsa. Anknypning till konst och musik finns med.

Max 16 deltagare.

Kurstid Läsåret 2021/22
Ledare Christer Blomkvist, Sonja Fredriksson
Tid Tio onsdagar kl. 11.30–13.00: 16/2–20/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Avgift 1 300 kr
Arrangemang nummer 221971

Three novels of becoming

We shall be reading three novels from three different English speaking countries which in differing ways deal with a young man's way into the world: Mark Twain, *The Adventures of Huckleberry Finn* (Norton Critical Edition), D.H. Lawrence, *Sons and Lovers* (Oxford Classics) and James Joyce, *A Portrait of the Artist as a Young Man* (Norton Critical Edition).

Max 16 deltagare.

Ledare Catherine Dahlström
Tid Tio torsdagar kl. 13.30–15.00:
17/2–5/5, ej 3/3, 14/4
Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg
Avgift 1 300 kr
Arrangemang nummer 221972

Matematik

Ledare:

Eva Bergdahl, fil.mag.,
ebtbnacka@hotmail.com, 08-420 33 573

Bosse Johansson, civ.ing., tekn.mag.
bossejohan@hotmail.com

Matematik för mor- och farföräldrar – nybörjarkurs, andra terminen

Har du glömt det mesta av matematiken du lärde dig i skolan? Vill du friska upp dina kunskaper så att du kan hjälpa barnbarnen med läxorna eller vill du helt enkelt gymnastisera hjärnan?

Vi repeterar andra halvan av åk 1 på gymnasiet: geometri, sannolikhetslära och statistik, grafer och funktioner, fördjupad aritmetik och algebra, trigonometri m.m.

Nödvändiga förkunskaper: bråk och decimaltal, procent, enkla algebraiska uttryck och ekvationer, potenser och grundpotensform.

Kurstid Läsåret 2021/22

Ledare Bosse Johansson

Tid Tolv måndagar kl. 12.30–14.00:

14/2–9/5, ej 18/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

Avgift 1 760 kr

Arrangemang nummer 221980

Matematik för mor- och farföräldrar – fortsättningskurs

Sjätte terminen

Har du glömt det mesta av matematiken du lärde dig i skolan? Vill du friska upp dina kunskaper så att du kan hjälpa barnbarnen med läxorna eller vill du helt enkelt gymnastisera hjärnan?

Vi repeterar åk 3 på gymnasiet: derivata, integraler, geometrisk summa och trigonometri. Kursdeltagarna förutsätts ha läst femte terminens kurs eller ha motsvarande kunskaper.

Max 16 deltagare.

Kurstid Läsåret 2021/22

Ledare Eva Bergdahl

Tid Tolv tisdagar kl. 11.30–13.00:

15/2–3/5

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

Avgift 1 760 kr

Arrangemang nummer 221981

Religionskunskap

Ledare:

Erik Tängerstad, fil.kand.,
tangerstad@gmail.com, 08-663 30 99

De abrahamitiska religionerna

Vi studerar och samtalar om de tre religionerna judendom, kristendom och islam utifrån religionernas innehåll och grundtankar ur ett historiskt, aktuellt och jämförande perspektiv.

Vi gör två studiebesök, i synagogan vid Wahrendorffsgatan och i moskén vid Medborgarplatsen. Studiebesöken ingår i kursavgiften.

Ledare Erik Tängerstad

Tid Tolv tisdagar kl. 15.00–16.30:

15/2–10/5, ej 1/3

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Oxford

Avgift 1 760 kr, inkl. studiebesök

Arrangemang nummer 221985

Skrivande

Ledare:

Maja-Maria Henriksson,
lärare i kreativt skrivande,
maja-maria@hotmail.com

Monica Rönquist-Germanis,
fil.mag., monica.germanis@gmail.com,
070-746 12 03

Att skriva roman och novell – grundkurs

En kurs för dig som är intresserad av att skriva skönlitterärt. På skrivarkursen får du möjlighet att komma i kontakt med din egen unika berättarröst. Du tar del av hantverksgrunderna i det litterära berättandet. Vi bekantar oss med gestaltning, miljö, karaktärer, dialog m.m. Tyngdpunkten ligger på deltagarnas egna texter. De föreläsningar och skrivövningar som förekommer utgår från gruppens behov.

Max 8 deltagare.

Ledare Maja-Maria Henriksson

Tid Tio torsdagar kl. 13.00–15.15:

17/2–28/4, ej 14/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Siena

Avgift 1 900 kr

Arrangemang nummer 221990

Att skriva sitt liv – grundkurs

En kurs för dig som vill reflektera över ditt liv och dina livsmönster samt skriva om dina minnen och erfarenheter. Med konkreta övningar hjälper vi dig att hitta infallsvinklar till ditt skrivande, samtidigt som du lär dig om skrivandets hantverk och övar dig i att ge och ta emot respons. Vi förutsätter att du har tillgång till en dator och skrivare och kan skicka och ta emot e-post.

Max 8 deltagare.

Kurstid Läsåret 2021/22

Ledare Monica Rönquist-Germanis

Tid Fem tisdagar kl. 12.30–16.30:

22/2, 8/3, 22/3, 5/4, 19/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

Avgift 1 500 kr

Arrangemang nummer 221994

Att skriva sitt liv – fördjupning

För dig som ytterligare vill utveckla din skapande och språkliga förmåga att skriva. Vi förutsätter att du har tillgång till en dator och skrivare och kan skicka och ta emot e-post. Förkunskapskrav: genomgången grundkurs eller motsvarande kunskaper. Nya deltagare är välkomna men uppmanas kontakta kursledaren före kursstart.

Max 8 deltagare.

Kurstid Läsåret 2021/22

Ledare Monica Rönquist-Germanis

Tid Fem tisdagar kl. 12.30–16.00:

15/2, 1/3, 15/3, 29/3, 12/4

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Avignon

Avgift 1 500 kr

Arrangemang nummer 221995

Släktforskning

Ledare:

Ulf Berggren,

ulfbulfb@yahoo.se, 08-36 78 69

Släktforskning – grundkurs

Du får lära dig var och hur du hittar information om dina förfäder och hur du strukturerar dina resultat. Introduktion till digitala hjälpmedel som USB-minnen och internet samt en orientering om DNA i släktforskningen ingår också. Vi gör även ett studiebesök på Riksarkivet, där du får tillämpa dina kunskaper och finna dina rötter.

Ledare Ulf Berggren

Tid Elva fredagar kl. 14.30–16.00:

18/2–6/5, ej 15/4, en dubbelktion 11/3 på Riksarkivet i Arninge.

Lokal Hagagatan 1, 2 tr, rum Wien

Avgift 1 660 kr, inkl. besök på Riksarkivet

Arrangemang nummer 221997

Släktforskning – fördjupningskurs

I fördjupningskursen lär vi oss söka information i andra källor än kyrkböckerna, som domstolshandlingar och skattelängder. Vi lär oss också att söka efter olika kategorier människor i det förflutna: soldater, hantverkare, stadsbor, präster etc. Vi övar oss i att läsa äldre handstil. För att delta i denna kurs bör du ha kunskaper motsvarande grundkursen.

Max 16 deltagare.

Ledare Ulf Berggren

Tid Tio onsdagar kl. 15.30–17.00: 16/2–20/4

Lokal Hagagatan 1, 1 tr, rum Heidelberg

Avgift 1 300 kr

Arrangemang nummer 221998

Anmälningsvillkor

- *För att delta* i Senioruniversitetets arrangemang krävs medlemskap i föreningen.
- *Medlemskap* tecknas per kalenderår.
- *För att anmäla dig* till ett arrangemang via hemsidan måste du ha ett användarkonto som du själv skapar på *senioruniversitetet.se*. Du anger där ditt personnummer, som också blir ditt kundnummer. Uppge alltid ditt kundnummer vid kontakt med kansliet.
- *Du som inte har tillgång till internet* kan anmäla dig med den posttalong som finns längst bak i den tryckta katalogen. Senioruniversitetet skapar då ett användarkonto åt dig när din talonganmälan registreras.
- *Du måste ha en egen e-postadress* då all kommunikation, bekräftelse, kallelse och ev. faktura går till denna. Av säkerhetsskäl kan bokningssystemet inte hantera en e-postadress som du delar med någon annan medlem. Om det inte finns någon e-postadress registrerad på ditt användarkonto skickas information från oss med vanlig post.
- *Vid anmälan via hemsidan* godkänner du att dina personuppgifter hanteras enligt dataskyddsförordningen (GDPR).
- *Talonganmälan* måste ha namnunderskrift för att vara giltig. I och med detta godkänner du de anmälningsvillkor som gäller, Svea Ekonomis villkor och att dina personuppgifter hanteras enligt dataskyddsförordningen (GDPR).
- *När du bokar* ett arrangemang via hemsidan får du omedelbart besked om du fått plats. Bokar du med talong hanteras de i datumordning och besked kan dröja något. Besked får du med e-post eller vanlig post.
- *Om arrangemanget är fullbokat* kan du boka reservplats. Blir det en plats ledig skickas bekräftelse och faktura. I och med det gäller gängse avbokningsregler och kostnader. Vill du inte längre stå som reserv, avanmäler du dig via *Mina sidor*.
- *Anmälan till arrangemang är bindande*. Om du ändå måste avboka gör du det själv under *Mina sidor*. Vid avbokning debiteras en avgift på 50 kr, eller 100 kr om avbokningen sker mindre än en vecka före kursstart. Därefter kan kursen inte avbokas, annat än vid sjukdom. Medlemsavgiften återbetalas ej. Har du inte tillgång till internet så kontaktar du kansliet för att avboka din plats.
- *Ångerrätt*
Enligt lagen om distansavtal har du möjlighet att ångra din kursanmälan inom 14 dagar från dagen då vi bekräftat din anmälan (ångerfristen). Om du vill ångra din anmälan skickar du in mejl eller brev till kansliet. Om du ångrar dig under ångerfristen kommer vi att återbetala kursavgiften. Om kursen påbörjats under ångerfristen återbetalas inte de delar av kursen som ägt rum, oavsett om du deltagit eller inte. Medlemsavgiften återbetalas ej.
- *Avbokning på grund av sjukdom*
Blir du sjuk när arrangemanget redan startat återbetalas avgiften för återstående tillfällen om du skickar in läkarintyg. Medlemsavgiften återbetalas ej. Hör av dig snarast så att din plats kan utnyttjas av någon som står på tur.
- *Anmälan är personlig* och en plats kan inte överlåtas till annan medlem.
- *Om ett arrangemang inte får tillräckligt antal deltagare*, kan det ställas in. Då återbetalar vi inbetalda avgifter, självklart utan avbokningsavgift. Medlemsavgiften återbetalas ej.
- *Inställt arrangemang*
Om en föreläsare eller studiecirkelledare får förhinder och ett tillfälle inte kan genomföras, ordnar vi ett nytt som ersättning.
- *När du bokar via hemsidan* betalar du med bankkort, swish eller mot faktura. Om du bokar med talong får du alltid en faktura.
- *Betalning med bankkort och swish* kostar ingenting. Betalar du mot faktura tillkommer en faktureringsavgift på 29 kr. Vid påminnelse tillkommer en avgift på 60 kr. All betalning hanteras av Svea Ekonomi AB, hemsida *svea.com*
- *Kostnader* för litteratur, kompendier, entréavgifter och dylikt kan tillkomma.
- *Anmälan per telefon, e-post eller personligen tas inte emot*.
- *Reklamation* – om du inte är nöjd och vill reklamera gör du det skriftligen till kansliet@senioruniversitetet.se eller via brev, se adress på baksidan av katalogen.

Porto

Senioruniversitetet
Box 6276
102 34 Stockholm

Porto

Senioruniversitetet
Box 6276
102 34 Stockholm

Anmälan vårterminen 2022

Obs! Varje anmälan får endast avse **en** person och **ett** arrangemang. **Var god texta!**
Inkomna talonger hanteras i datumordning. Skicka därför in talongen snarast.

Jag anmäler mig till *Arrangemang nummer* _____

Arrangemangets rubrik: _____

Namn: _____

Personnummer: _____

Gatuadress: _____

Postnummer och ort: _____

Mobiltelefon: _____ e-post: _____

Vid anmälan med talong gäller faktura som betalsätt. Senioruniversitetet samarbetar med Svea Ekonomi AB i betalningsfrågor. För att betala med faktura måste du ange ditt fullständiga personnummer (12 siffror). Förutsättningen är att du är registrerad i folkbokföringsregistret i Sverige och inte har några betalningsanmärkningar. Fakturans betalningsvillkor är 30 dagar. Fakturaavgiften är 29 kr. Vid försenad betalning tillkommer avtalad och lagstadgad påminnelseavgift (60 kr). Dröjsmålsränta tillkommer med 2% per månad. Vid utebliven betalning överlämnas fakturan till inkasso.

Härmed anmäler jag mig till ovanstående arrangemang och godkänner Svea Ekonomis villkor enligt ovan samt Senioruniversitetets allmänna villkor enligt katalogen sid 55. _____

(namnunderskrift)

Anmälan vårterminen 2022

Obs! Varje anmälan får endast avse **en** person och **ett** arrangemang. **Var god texta!**
Inkomna talonger hanteras i datumordning. Skicka därför in talongen snarast.

Jag anmäler mig till *Arrangemang nummer* _____

Arrangemangets rubrik: _____

Namn: _____

Personnummer: _____

Gatuadress: _____

Postnummer och ort: _____

Mobiltelefon: _____ e-post: _____

Vid anmälan med talong gäller faktura som betalsätt. Senioruniversitetet samarbetar med Svea Ekonomi AB i betalningsfrågor. För att betala med faktura måste du ange ditt fullständiga personnummer (12 siffror). Förutsättningen är att du är registrerad i folkbokföringsregistret i Sverige och inte har några betalningsanmärkningar. Fakturans betalningsvillkor är 30 dagar. Fakturaavgiften är 29 kr. Vid försenad betalning tillkommer avtalad och lagstadgad påminnelseavgift (60 kr). Dröjsmålsränta tillkommer med 2% per månad. Vid utebliven betalning överlämnas fakturan till inkasso.

Härmed anmäler jag mig till ovanstående arrangemang och godkänner Svea Ekonomis villkor enligt ovan samt Senioruniversitetets allmänna villkor enligt katalogen sid 55. _____

(namnunderskrift)

Senioruniversitetet i Stockholm är en ideell förening av studieintresserade som har fyllt 55 år och lämnat det aktiva arbetslivet. Vi arrangerar föreläsningsserier och exkursioner, studiecirkel och universitetskurser i former som passar för seniorer och erbjuder både kunskap och studiegemenskap. Vi verkar genom frivilliga medlemsinsatser. Vårt ursprung i universitetsvärlden borgar för en hög kvalitet i verksamheten.

Senioruniversitetets styrelse

Ordförande	Inga Sanner	} Frågor via e-post skickas till kansliet@senioruniversitetet.se	
Vice ordförande	Britt Olofsdotter		
Kassaförvaltare	Ulf Aspenberg		
Ledamöter	Ingemar Björklund		
	Mats Bodin		
	Peter Fagerlund		
	Lisa Öberg		
Studierektor för studiecirkelarna	Ann-Marie Engback adjungerad	annmarie.engback@icloud.com	073-981 47 16
Ansvarig för universitetskurserna	Ingela Karlsson adjungerad	ingela.karlsson1@gmail.com	070-654 05 95
Administrativ chef	Eva Elfgren adjungerad	eva.elfgren@senioruniversitetet.se	08-789 43 13
Kontaktperson för valberedningen	Catherine Dahlström	catherine.dahlstrom@ownit.nu	070-606 35 36

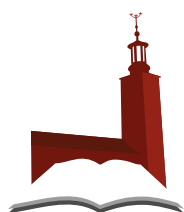
Senioruniversitetets kansli

Kansliet har följande telefontider under vårterminen:
11 januari kl. 10.00–12.00, 12–14 januari kl. 9.00–16.00.
Från 17 januari: måndag–fredag kl. 10.00–12.00.
Kansliet öppnar för besök måndagen den 14 februari.

Frågor via e-post skickas till kansliet@senioruniversitetet.se Inkommande e-post läser vi varje vardag och vidarebefordrar till den som bäst kan svara. Du kan förstås också skriva ett vanligt brev till postadressen nedan.

I kansliarbetet under Eva Elfgrens ledning deltar kursadministratör Mattias Montell och volontärerna: Carola Almqvist, Leif Arvidsson, Astrid Barklöf, Ingrid Berg, Kati Engsner Heimdal, Lena Engstedt, Åsa Grenander, Gunnel Gustafsson, Yvonne Hamawandi, Pia Hanner, Agnete Hebert, Lisa Hildén, Ingrid Hoffmann, Inger Johansson, Pirjo Kasari, Margareta Kvarneby, Stina Lagerqvist, Gunnel Landberg, Birgitta Lindohf, Lotta Mathiesen, Eva Pettersson, Ulla Ravell, Berit Spiik, Lisbeth Spångberg, Karin Stjernquist, Katarina Stocksén, Inger Tjäder, Lena Yrgård, Gun Åström och Ann Öhrén.

Arkivansvarig: Staffan Edmar. Ansvarig nyhetsbrev: Ingemar Björklund.

Senioruniversitetet i Stockholm

Senioruniversitetet i Stockholm · Postadress: Box 6276, 102 34 Stockholm
Besöksadress: Hagagatan 1 · Telefon: 08-789 41 28
e-post: kansliet@senioruniversitetet.se · www.senioruniversitetet.se